

תלמיד בבלוי

’גדרא ופירוזה’

מסכת יומא

חלק י
דף נ"ז-ס"ב

מהדורות לומדי
הדף היומי

מִסְכָּת לְרַמְּאָה

עם פירוש גמרא ופירושה
ותבנית ש"ס נהדרעה החדש

דף נז-סב

©

כל הזכויות שמורות

יצא לאור ע"י

מכון 'תלמוד ולהלכה'

רחוב מנחם משיב 12

ירושלים

מחדורות ביקורת

להזמנת מרכזות לשיעורי הדף היומי

053-3129507

כל הערכה והוספה תתקבל בברכה

בפקם 08-9298155

תבנית הש"ס:



ניקוד:

דיקטה

שיעורים ועימוד:

דוד לוי

050-4130067

סדר הלימוד מיום שני כז סיון תשפ"א
עד שבת קודש ב תמוז תשפ"א

דף הימי מסכת יומא דף נז עד דף סב

הנושאים המרכזיים:

דף ס	דף נז
<ul style="list-style-type: none"> • מעילה בדבר שנעשה מצותו [תרומת הדשן]. בגדי כהונה. עגלת ערופה] • דמים שנשפכו אם מתחילה הסדר מחדש או מקום שפסק • הקדים מעשה לחברו בגדי לבן בחוזע • אם שיריים מעכבים • חפן קטורת לפני שחיטת הפר 	<ul style="list-style-type: none"> • המקור להזאות הפר ומהשער בהיכל • הזאות על הפרוכת או כנגדה. • נתערבו הדמים. נתערבו הכותות. • נתערבו מקצת דמים [אם שניהם 'שייריים']. קיבלו בבי' כסותם אם השני שייריים • אם מערבים דם פר ושעריר לקרנות
דף סא	דף נח
<ul style="list-style-type: none"> • שעיר ששחטו קודם מתן דמו של פר • עבריות הכהנים [אם מתכפרים בשער המשתלה או בויידי על הפר] • נשפק הדם אחר שרנתן מקצת מתנות או אחר שגמר [בפניהם. בהיכל. במזבח] • נשפק השמן במתנות לוג שמן של מצורע • אשם מצורע ששחטו שלא לשמו אם יביא אחר או שאין לו תקנה • נזיר ממורט אם יש לו תקנה • קבלת הדם באשם מצורע על ידי ב' כהנים 	<ul style="list-style-type: none"> • הנהח מזורך בתוך מזורך [חיציצה. דרך שירות]. • בהזאות הפרוכת אם עומד לפני המזבח או אחוריו • בהזאות המזבח מקיים ביד או ברגל. מתחיל בمزוחית דרומית או מזוחית צפונית. אם מקיים דרך ימין
דף סב	דף נט
<ul style="list-style-type: none"> • שחט כמה פרים או כמה שעירים מי נשרף בבית הדשן. כמה שעירים משלח לעזוזל 	<ul style="list-style-type: none"> • הזרות המזבח ממטה למעלה או ממטה למטה • הזרה על טהרו של מזבח [בצד צפון או דרום] • מקום שפיכת שיירוי הום במזבח הפנימי והחיצוני • אם מועלים בדמים



אלפי שעות תודה יכולות להיות שלך בקלות!

זכינו ובס"ד חוברות 'גמרא ופירושה' מתקובלות
מידי שכוע בקורות רוח וכהנאה מרובה בקרב
לומדי הדף היומי די בכל אחד ואחד בארץ
הקדש ובתפוצות.

עקב הביקוש הרב אנו נערכים להגדלת תפוצת
החוברות המודפסות, לשם כך אנו יוצאים
במצע גיבוס שותפים המעוניינים לזכות את
הרבים **באלפי שעות תורה.**

כל שותף יקבל הקדשה בחתימת הדף הנלמד
להצלחתו ולהצלחת בני ביתו או להבדיל
לע"נ יקידיז.

לשותפות חייגו:

053-3129507 | 052-7652482

פרק חמישי יומא דף נז

יום שני כז סיון תשפ"א

המקור שציריך להזות מהפר ומהשער בהיכל: מהיקש מהזהות שכבודש הקדשים

שנינו במשנה: **והזה מפניו מדם הפר, ומדם השער על הפרוכת בנגרארון מבחוץ** - בהיכל שהוא מוחוץ לקדוש הקדשים.

הגמרה מביאה את מקור הדין: **תנו רבנן, זכין יעשה לאهل מועד'**, מה תלמוד לומר,

כשם שמצוה לפניהם, כך מצוה בהיכל,

מה לפניהם, [מצוה] אחת למעלה ושבע למטה מדם הפר, כך מצוה בהיכל אחת למעלה ושבע למטה מדם הפר,

וכשם שלפניהם [ולפניהם, [מצוה] אחת למעלה ושבע למטה מדם השער, כך מצוה בהיכל אחת למעלה ושבע למטה מדם השער.

[כיאור בהמשך הפסוק הנ"ל: אפילו בשעה שהם טמאים שכינה עמהם]

מוסיפה הברייתא בפסוק הנ"ל: **'השוכן אתם בתוך טומאותם, אפילו בשעת שחן טמאים, שכינה עמהם.**

מביאה הגמורה מעשה בעניין זה: **אמר ליה ההוא צדוקי לרבי חנינא (דף נ) השטא בר טמאים אתון - כתע ודאי טמאים אתם, רכטיב טומאתה בשוליה',** ואין שכינה שורה ביןיכם בטומאה. אמר ליה - אמר לו רבי חנינא לאזרקי: **תא חז, מה כתיב בהו - בא ראה, מה כתוב בהם בישראל' יחשוכן אתם בתוך טומאותם', אפילו בזמן שחן טמאין, שכינה שרואה ביניין.**

שאלת הלימוד בהיקש מקודש הקדשים: כיצד דבר הלמד בהיקש (זהות בקדוש הקדשים) חוזר ומלמד בהיקש (זהות בהיכל)

שואלת הגמורה: **וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש,** והרי בתורה לא נכתב גם בدم הפר וגם בדם השער שמזים אחת למעלה ושבע למטה בקדוש הקדשים, אלא 'אחד' למעלה' כתוב בדם השער, **'ושבע למטה'** כתוב בדם הפר, ולמדים זה מצוה בהיקש, ואם כן אי אפשר לחזור ולימוד מכך בהיקש להזות ההיכל, שהרי ב'קדשים' דבר שנלמד מהיקש לא חוזר ומלמד בהיקש.

דבר הלמד	בහיקש	אין חוזר ומלמד בהיקש
פר בקדוש הקדשים אחת למעלה דם השער	ממה שכותוב בתורה על ההיכל נוותנים על הפרוכת מדם הפר השער אחת למעלה ושבע למטה	אי אפשר ללימוד מהן"ל
שער בקדוש הקדשים שבע למטה	ממה שכותוב בתורה על דם הפר	

תשובה א": עיקר דין ההזאה בפר ובשער אינו נלמד בהיקש, ודבר כזה חוזר ומלמד בהיקש

עונה הגמורה: **האי דבר זה, ההזאות של קודש הקדשים נלמדים הימנו ודבר אחר הוא -**

מןנו עצמו, וגם מדבר אחר, שעצם הדין שצורך להזות מדים הפר והשער כתוב במפורש בתורה, ופר ושער למדים זה מזה רק לגבי מספר ההזאות, ולא **הו היקש** - ואין זה דבר הנלמד רק בהיקש, ועל כן אפשר להזכיר ממנו לדברים אחרים.

שאלת: מה התירוץ לפי הסוכר שם למוד כזה אינו חוזר ומיליד בהיקש

שואלת הגמרא: **הנicha לאמן דאמר** - ביאור זה נוח רק לפי מי שטובר 'הימנו ודבר אחר' לא **הו היקש**,

אל **לאמן דאמר** 'הימנו ודבר אחר' **הו היקש**, **מאי איכא למימר** - מה יש לומר, הרי כיון שהוא גם נקרא היקש, אי אפשר להזכיר ממנו לדברים אחרים, ואיך לומדים הזאות של היכל מהזאות קודש הקדשים שהם עצם נלמדים בהיקש.

תשובה ב": ההיקשים הם בין שני דברים שונים

עונה הגמרא: בהיקש הראשון אנו לומדים שפר ושער שוויים זה לזה במספר הזאות, ובהיקש השני, לא לומדים לימוד נוסף להיקש בין פר לשער, אלא **מקומות הוא דגמרי מהקדדי** - לומדים היקש בין הזאות היכל לקודש הקדשים, ובאופן זה שההיקש הראשון הוא לעניין דבר אחד, וההיקש השני לעניין דבר אחר, למוד כזה אינו בכלל 'דבר הלמד בהיקש שאינו חוזר ומיליד בהיקש'.

תשובה ג": חלק מההיקש הם דברים שכחובים במפורש

הגמרא מתרצת תירוץ נוספָה: **אי בעית אימה** - אם תרצה תאמיר, חוץ **מבפניהם בהדר זימנה גמר** - הזאות חוץ, (דהיינו היכל), נלומדים בפעם אחת (בלימוד אחד) מהזאות פנים, (דהיינו קודש הקדשים), וכיון שחילק מההיקש הוא על דברים שמספרושים בפסק (אחד לעלה בשער ושבע למטה בפר), על כן אפשר ללמידה עמם גם מה דברים שנלומדים מההיקש (אחד לעלה בפר ושבע למטה בשער). ורק דבר שכלו למד בהיקש אין לומדים ממנו שוב בהיקש.



הזאות פר ושער של יום הפטורים, דעת א': ההזאה היא כנגד הפרות ולא עלייה

תנן, **כשהוא מזה** [את הזאות הפרות], **אינו מזה על הפטות עצמה, אלא כנגד הפטות**, שמצוה כנגד הפרות והזאה מגיעה לкрען, ולא לפרט.

דעת ב': ההזאה היא על הפרות ממש

אמר רבי אלעזר ברבי יוסי: אני ראייתך [את הפרות] **ברומי, והוא עלייה** **כמה טיפי דמים של פר ושער של יום הפטורים**, הרי מוכח שהיא מזה על הפרות ממש.

[הערה: רבי אלעזר בר' יוסי ראה את הפרות ברומי, במעשה שהייתה שריפה את בת מלך רומי שנכנס שד בגופה ששמו בן תלמיון, והכניסווהו לאוצר המלך ליטול כל מה שירצה, ולא היה חפץ אלא ליטול משם איגרות שכתו גזירות שגורו על ישראל, ומצאים וקרעים, ושם ראה כלי בית המקדש באוצר המלך].

שואלת הגמara: **וזילמא** - ואולי הדם שראה מהזאות **הפר העלם דבר של צבור ושערי**

עובדת זרה הו, שאותם מזים על הפרוכת ממש, אבל הוצאות של יום הכהנים אינם על הפרוכת ממש אלא כנגדה.

עונה הגمرا: **דוחזא דעבידי כסדרן** - הוא ראה שהם עשויים כסדרן, שטיפת דם אחת הייתה למעלה ושבע היו למטה, ומכך ידע שהוצאות אלו של יום הכהנים הם ולא של פר העלם דבר וشعיר עבדת זרה (שבהם לא מזים בסדר זה).



הוצאות פר העלם דבר של ציבור, דעת א': החואה אינה על הפרוכת אלא כנגדה

ותנן נמי גבי - וכן שנינו גם לגבי פר העלם דבר של צבור כי הא גוונא - כעין זה, ככלומר כעין האמור בשהוא מזה, לא היו הדרמים נוגעים בפרוכת. ואם נגעו, נגעו.

דעת ב': מזה על הפרוכת

אמר רבוי אלעזר ברבי יוסי: אני ראייה ברומי, וזה עלייה פמה טיבי רמים של פר העלם דבר של צבור וشعיר עבדת זרה.

שואלה הגمرا: **וזילמא דבר וشعיר של יום הכהנים נינהו** - ואולי היו הם הוצאות של פר ושער של יום הכהנים.

עונה הגمرا: **דוחזנהו דעבידי שלא כסדרן** - הוא ראה שהוצאות היו שלא כסדרן (שלא היו בסדר אחת למעלה ושבע למטה), ולפי זה ידע שהם הוצאות של פר העלם דבר וشعיר עבדת זרה, ולא של פר ושער של יום הכהנים.



nidzon A: נתערכו לו דמים בדים, הצעת דברי רבא: נותן אחת למעלה ושבע למטה

הגمرا דנה בכמה אופנים שונים שairyaro בדם: **נתערכו לו דמים בדים** - אם נתערכו לכחן הדם של הפר ושל השער, לפני שהתחילה להזות בקדש הקדשים.

אמר ר' בא: **נותן מהדרם המערוב אחת למעלה ושבע למטה, ועולה לו לכאן ולכאן** - הוצאות אלו עלולים לו גם להזות דם הפר וגם להזות דם השער.

דחיית דברי רבא: והרי נמצא שנוטן דם שעיר לפני פר

אמורוה קמיה דברי ירמיה - אמרו מאמר זה לפני רבוי ירמיה, אמר רבוי ירמיה: **בבלאי טפשאי** - הבבליים טפשים, משום דריiri בארעא דחשוכא - משום שהם גרים בארץ חשוכה (בבל), שהיא עמוקה ועל כן היא חשוכה, אמר שמעתא דמחשכן - הרי הם אומרים שמצוות חשוכות, ורבוי ירמיה מבאר את תמייתתו על הפסק הנ"ל: **הא קא יהיב** - הרי כאשר נותן מדם הפר ומדם השער (המעורבים), נמצא שנוטן אחת למעלה דשער, מקמי - לפני שסיטים למטה שבע למטה דפר, ותתוויה אמרה זכללה מפפר את הקץ', פלה דם הפר - תסיטים להזות את הוצאות הפר בקדש הקדשים, ולאחר מכן פלה דם השער.

רב ידמיה: נתן תחילת שם פר ואחר כך לשם שעיד

אלא אמר רבי ירמיה: נתן אחת למעלה ושבע למיטה, לשם הפר. וחזר ונונן אחת למעלה ושבע למיטה, לשם השער.



nidzon: נתרכו לו דמים אחד שנתן אחת למעלה מדם הפר: נתן שבע למיטה ואחר כך אחת למעלה מהדם המעורב

אחר שנתן הכהן בקדוש הקדשים אחת למעלה מדם הפר, נתרכו לו דמים בדים [דם הפר והשער] במתנות האחרונות - לפני שהיזה שבע למיטה מדם הפר.

סבר רב פפא קמיה דרבא למימר - סבר רב פפא לומר לפני רבו: נתן שבע למיטה לשם פר ולשם שער, וחזר ונונן אחת למעלה לשם שער.

דחית הצעעה: והרי נמצא שנutan של שעיר לפני פר

אמר ליה רبا: עד השთא קרו לנו טפשאי והשתא טפשאי דטפשאי - עד עכשו קראו לנו טפשים ועכשו יקרו לנו טפשים מטופשים, קא מגמרין להו ולא גמירי - שייאמרו עליינו: אבו מלמדים אותם והם לא לומדים,

ורבא הסביר את התמייה על דבריו: **והא קא יהיב מטה דשעיר מקמי מעלה דשער** - והרי נמצא שנutan את ההזאות למיטה מדם השער לפני שנutan אחת למעלה מדם השער, והתורה אמרה **תן למעלה ואחר כן למיטה**. [נמוד ב]

רבא: נתן תחילת שם פר ואחר כך לשם שעיד

אלא אמר רба: נתן שבע למיטה לשם פר, וחזר ונונן אחת למעלה ושבע למיטה לשם שער.



nidzon: נתרכו לו כוסות בכוסות, נתן וחזר ונונן ג' פעמים

נתרכו לו כוסות בכוסות - שאינו מכיר איזה כוס של פר ואיזה כוס של שעיר, נתן [מכוס א' - אחת למעלה ושבע למיטה], וחזר ונונן [מכוס ב' - אחת למעלה ושבע למיטה], וחזר ונונן מכוס א' - אחת למעלה ושבע למיטה, נמצא שנutan שלשה פעמים - בכל עבודה ועובדה, ואזי אם כוס א' הייתה של פר, והכוס הב' של שעיר, היה לפי הסדר הראו, (זהואה שלישית מיותרת),

ואם כוס א' הייתה של שעיר והכוס הב' של פר, אז זהאה א' כמו שאינה (שהרי היא הזאת דם שעיר לפני פר), ויוצא ידי חובת ההזאות בכוס השנייה (שהיא דם הפר) ובכוס השלישית (שהיא דם השער).



nidzon d: מקצת דמים נתערבו, אם דין כשירים

מקצת דמים נתערבו לו, ומקצת דמים לא נתערבו [לו] - חלק מדם הפר והשעיר נתערבו (בכל שלישי), וחלק לא התערבו.

פשיטה, כי יהיב מודאין יהיב - פשוט שמזה מדם הפר והשעיר שלא התערבו עדין.
מייהה הנך - מכל מקום יש להסתפק אם הדים שהתערבו בכל השלישי **שירים** הם - דין כשירים, **וליסוד אولي** - והם הולכים ליסוד מזבח החיצון, כדין שיירי הדם, או **דילמא דחוויין** הוא - או שמא דין הדים המעורבים常德 שנדחה, הויאל ומתחנות הראשונות לא ניתנו ממנה, **ואולי לאמה** - והם הולכים לאמה שבعروה (שהיה בעזרה תעלה מים שכל הלכלוק שהיה בעזרה נשפך דרכها לנחל קדרון).

רב פפא: אין דין כשירים כי הם 'דחוויים'

אמר רב פפא: אפילו למאן דאמיר [ביבריאתא לממן] כוס אחד עושא חבירו שירם - אם קיבל דם בשתי כוסות, ונתן את המתנות מкус אחת, גם הкус השנייה דינה כ'שירים' ונונתים ממנו ליסוד,

הני מילוי הייכא דאי בעי למיתב מצי יהיב - אלו הדברים אמרים במקום שם היה רוצה לחת מהCUS יכול לחת, (וכשקיבל את הדם בשתי כוסות, הרי היה יכול להזות משניהם).
אבל האי דאי בעי למיתב לא מצי יהיב - אבל בנידון זה (שהחלק מהדים נתערבו) אם היה רוצה לחת מהדים המעורבים לא היה יכול לחת (שהרי כאמור יש לו דמים שאינם מעורבים וצריך להזות מהם), **לא** - לא אמרו שדין כשירים.

רב הונא בריה דרב יהושע: איןם דחוויים כיון שלא דחה אותם בידים

אמר ליה רב הונא בריה דרב יהושע לרבי פפא: אדרבה אפילו למאן דאמיר כוס אחד עושא חבירו דחווי - יש לומר להיפך, שאר לפि מי שסובר שם מילא בשתי כוסות והזיה מדם אחד, הкус השנייה דחויה ואינה נחשבת לשירים,

הני מילוי דוחייה בידים - אלו הדברים אמרים כאשר דחה את הкус השנייה בידים (שמילא בשתי כוסות והזיה רק מкус אחת),

אבל הייכא דלא דוחייה בידים - אבל במקרה שלא דחה בידים (שהדם התערב), **לא** - לא אמרו שהדם דחווי, ועל כן יתכן לומר שדינו כשירים.

הבריאתא שנחalker/co בה לגבי מי שמילא ב' כוסות, אם הкус השנייה היא שירים

רمتニア, למעלה [לגביו חטא נשייא] הוא אומר: זאת דמו ישפוך, ולא כתוב 'כל',

ולמטה [לגביו חטא יחיד] הוא אומר זאת כל דמה ישפוך,

מנין לחטא שקבbel דמה באربع כוסות, ונתן מזה אחת, ומזה אחת, [מכל כוס נתן זהאה אחת],
שפולן נשפכין ליסוד, [ואף שרק הזהאה אחת מעכבות], **מלמד לומר זאת כל דמה ישפוך**, כל הדים נחשבים לשירים.

יכול אפילו נתן ארבע מתנות אחת מהן - שמא נאמר שגם אם נתן את כל המתנות מкус

אחד, שאר הכותות דינם כשיריים, פלמוד לומר יאנת דמו ישוףך, והוא נשפק ליסוד, והן נשפקין לאמה, שאין דינם כשיריים.

זהו השיטה שהוזכרה לעיל שכוס אחד אינו עושה את חברו שיריים.

רבי איליעזר ברבי שמואון אומר: מניין לחטאת שקבב דמה באربע כוסות, ונתן ארבע מתנות מהדר מהן, שכולן נשפקין ליסוד, פלמוד לומר יאנת כל דמה ישוףך,

זהו השיטה שהוזכרה לעיל שכוס אחד עושה את חברו שיריים.

שואלה הגמרא: ולרבי איליעזר ברבי שמואון הוא כתיב יאנת דמו ישופך, ומה שמע שرك דם כסוס אחד (שמנוו היה) הוא שיריים, ושאר הכותות אינם שיריים.

עונה הגמרא: אמר רב אשי: הפסוק לא בא למעט את שאר הכותות שאינם שיריים, אלא למעטם שיריים שבצואר בהמה - דם שנשתтир בצואר הבהמה שאינו נשפק על יסוד המזבח.

♦ ♦ ♦

שנינו במשנה: עירה דם הפר לتوزק דם השער, ואחר כך נוון מהדם המעורב מתרנות על מזבח הזהב.

משנתינו כדעת הסוכר שמערכבים את דם פר ודם שעיר להזאה על קרנות מזבח הפנימי

תנן - משנתינו היא מפני דאמר מערבין לקרנות - מערבין דם פר בדם השער להזאות מהם על קרנות מזבח הפנימי,
דאיתמר רבי אישיה ורבי יונתן נחלקו בעניין זה: חד אמר: מערבין את הדמים לצורך ההזאה על מזבח הזהב. וחד אמר אין מערבין את הדמים לצורך ההזאה על מזבח הזהב, אלא הכהן מזה מדם הפר בפני עצמו ומדם השער בפני עצמו, (שמה שנאמר 'ולקח מדם הפר ומדם השער' היינו מכל אחד בפני עצמו).

הצעה: רבי יASHיה הוא הסוכר שמערכבים את הדמים, שהוא סוכר שכאשר התורה כתבה שני דברים הכוונה לשניהם יחד'

תסתיים - הרי זה ברור רובי יASHיה הוא דאמר: מערבין את דם הפר והשער לצורך ההזאה על מזבח הפנימי,
דאמר - שהרי רבי יASHיה אומר לגבי הפסוק 'איש אשר יקלל את אביו ואת אמו', אף על גב שלא כתיב ייחדיו, מפני דכתיב ייחדיו דמי - הרי זה כמו שכתוב ייחדיו, ומשמע מהפסוק שחייב רק אם מקלל את שניהם (ולכן צריך לימוד מיוחד שהכוונה היא גם אם מקלל רק אחד מהם),

ולפי זה גם כאן שהتورה כתבה 'ולקח מדם הפר והשער', הכוונה לדם הפר והשער יחד,

דוחית ההצעה: גם לרבי יהונתן (ש讼ר שככל מקום שכחוכם שני דברים הכוונה לכל אחד נפרד) כאן הכוונה לשניהם יחד'

הגמרא דוחה טענה זו: אפילו תימא רבי יונתן הוא - אפילו אם תאמר שהתנאה שסובב שמערכבים את דם הפר והשער (להזאות קרנות מזבח הפנימי) רבי יהונתן הוא (ש讼ר

שכל מקום שכותב בתורה שני דברים הכוונה לכל אחד בנפרד, ולכן לשיטתו לא צריך לימוד מיוחד בפסוק 'איש איש אשר יקל את אביו ואת אמו' שהכוונה לכל אחד בנפרד), מכל מקום כאן הוא מודה שהכוונה שיש לערב את הדמים ולהזותם כשהם מעורבים על קרנות מזבח הזהב, שהריה: **שָׁנִי הַכָּא דְכַתִּיב** - שוניה כאן שכותוב בתורה 'אתה' - וכבר אהרן על קרנותיו אחת בשנה, זהאה אחת על הקרנות ולא שותים, ועל כן מערב את הדמים וננותן יחד בהזאה אחת.

ברייתא שמכוар כה הצעעה הנ"ל: רבי יאשיה הוא הסוכר שעדין לערב את הדמים לפני הזאתם על קרנות מזבח הפנימי

תניא דלא כשנוין - שנינו בברייתא כפי הצעעה הראשונה שרבי יאשיה הוא הסוכר שמעורבים את הדמים לפני הזאתם על קרנות מזבח הפנימי, ודלא כתהיוץ גם רבិ יהונתן סובר כך,

שכך שנינו: נאמר בפסוק: **וְלֹקֶחْ מִדְםֵ הַפְּרֵר וּמִדְםֵ הַשְׁעִיר**', **שִׁיחֵיו מַעֲוָרְבִּין**, **דְבָרֵי רַבִּי יַאֲשִׁיה**.
(זנ נח)

רבי יונתן אומר: מזה בפני עצמו ומזה בפני עצמו.

אמר לו רבי יאשיה: והלא כבר נאמר 'אתה', ומשמע שמצוות על הקרנות משניהם ייחד כאשר הם מעורבים.

אמר לו רבי יונתן: והלא כבר נאמר 'מדם הפר ומדם השער', ומשמע מכל אחד בפני עצמו, אם כן ומה נאמר 'אתה', לומר לך 'אתה' ולא שתים מדם הפר. 'אתה' ולא שתים מדם השער [ובראשונים דנו למה שהיה הווה אמיןא שמצוות שתים].

ברייתא נספת כהדרעה שמערכים את הדמים לפני הזאתם על קרנות מזבח הפנימי

הגמרא מביאה ברייתא נספת בעניין זה: **פְנִיא אִידָך** - שנינו בברייתא אחרת: נאמר בפסוק: **וְלֹקֶחْ מִדְםֵ הַפְּרֵר וּמִדְםֵ הַשְׁעִיר**', **שִׁיחֵיו מַעֲוָרְבִּין זֶה בֶּזֶה**,

אתה אומר שיחיו מעורבני זה בזה, או איןו אלא מזה בפני עצמו ומזה בפני עצמו,

תלמוד לומר אתה',

וסתמא - והרי זו ברייתא שנשננתה בסתם ללא שם התנה האומרה, **ברבי יאשיה**, שמערבים את הדמים לפני הזאתם על מזבח הפנימי.



פרק חמישי יומא דף נח

יום שלישי כה סיון תשפ"א

רבי יונתן אומר מזה בפני עצמו ומזה בפני עצמו. אמר לו רבי יאשיה: והלא כבר אמר אחת. אמר לו רבי יונתן: והלא כבר נאמר מדם הפר ומדם השער, אם כן למה נאמר אחת, לומר לך אחת ולא שתיים מדם הפר. אחת ולא שתיים מדם השער תניא אידין, ולקח מדם הפר ומדם השער שיחיו מעורבין זה בזו, אתה אומר שהייו מעורבין זה בזו או איינו אלא מזה בפני עצמו ומזה בפני עצמו תלמוד לומר אחת, וסתמא לרבי יאשיה [התבאר בדף הקודם].

♦ ♦ ♦

ספק: הניח מזורך כתוך מזורך וקיים בו את הדם האם הוא חיצעה

שנינו במשנה: נתן את המלא בריקן וכיו.

הגמרא מביאה ספק הנוגע לעובות כל השנה, ולאו דוקא ליום הקפורים: בעה מיניה רמי בר חמאת מזב חסדא, הניח מזורך כתוך מזורך, וקיים בו את הדם מהו,

הגמרא מבארת את צדי הספק: מיין במעינו חולץ, או איינו חולץ - שני דברים מהם מאותו מין, האם הם חיצעה זה לזה, ונמצא שבנידונו אין הכהן אוחז במזורך שעודם בו, שהמזורך השני חולץ, ואין זה 'קבלה בכהן', או שהמזורך האחד אינו חיצעה לשני כיון שהם מאותו מין.

הצעת דעתך א': במשנתינו משמעו נתן את המזורך שבו דם השער כתוך המזורך שבו דם הפר, ואין המזורך חיצעה למזורך השני

אמר ליה: **תניותה** - שנינו זאת במשנתינו: נתן את המלא בריקן, אחר שהמשנה אומרת 'עירה דם הפר לתוך דם השער', מוסיפה המשנה: נתן את המלא בריקן, מאילאו - והרי לבוארה אין לפרש אלא שכונת המשנה לומר: **הושיב מזורך מלא כתוך מזורך ריקן** - הכהן הניס את המזורך המלא שיש בו את דם הפר ואת דם השער, למזורך הריק (שפך מתוכו את דם הפר למזורך השני).

הרוי שאף שהتورה אומרת 'לקח מדם הפר ומדם השער', ויש דין שיקח את המזורך בידו, הרי זה נחשב שמחזיק את המזורך בידו, ואף שיש חיצעה בין ידו לבין המזורך הפנימי.

דוחית החיצעה: כוונת המשנה לומר שתזרע ומעירה את הדם ממזורך למזורך

הגמרא דוחה את הראיה: לא - אין זו כוונת המשנה, אלא כוונת המשנה לומר: **עירה מזורך מלא** - לאחר שערירה את דם הפר למזורך השער, חזר ומעירה מהמזורך שיש בו כעת את דם הפר ואת דם השער **כתוך מזורך ריקן**.

שואלת הגמרא: **הא תנא ליה רישא** - הרוי כבר שנינו ברישא: **עירה דם הפר כתוך דם השער**, ולמה צריך לחזור ולערבעם אחר שכבר עירבעם זה בזו.

עונה הגמרא: עושה זאת כדי **לערבען יפה יפה**, כאשר מעירה אותם שוב זה לזה הרוי הם מתערבים היטב.

הצעת ראייה ב': שניינו שם הכהן עומד על רגלו חבירו הרי זה פסול, ואף שהוא מין במנין

תא שמע, שניינו במשנה בזבחים: היה עומד על גביו כל' או על גביו רגלו חבירו, פסול - עבודתו פסולה, הוαιיל ויש חיצזה בין הכהן לרכיבתה (וכיוון שרצתפה מקדשת יש דין שלא יהיה חיצזה ביניהם לריבצתה), הרי מוכח שמיין במנינו חוץ, שרגל חבירו מהויה חיצזה לרגלו.

דוחית הראייה: 'רגל' אינה מתבטלת, כיון שאינו יכול לקבוע את חבירו שיעמוד שם עד שימושים עכודתו

הגמר דוחה את הראייה: אף אם מין במנינו אינו חוץ, מכל מקום רגלו חוץ, שהרי **שנאי רגל דלא מazi מבטיל ליה** - שוניה 'רגל' שאינו יכול לבטל את רגלו חבירו, שהבירו לא יוזו מהמקום עד שהוא יגמור העבודה, ודבר שאינו יכול לבטלו ולוקבשו למקוםו לא שייך לומר שהוא מתבטל ולא יהיה חיצזה.

ואין להוכיח מכאן למנייח מזורך בתוך מזורך יכול להשאיר את המזורך בתוך המזורך עד סיום העבודה ולכן שייך לומר שהוא מתבטל שם ואינו חוץ.

♦ ♦ ♦

נוסח אחר בספק: הניח מזורך בתוך מזורך וקיבלו את הדם האם דרך שירות בכך

איכא דאמר רבי בעא מיניה - יש אמרים שכך שאל רמי בר חמא את רב חסדא, אם מב nich מזורך בתוך מזורך, האם דרך שירות בכך, או אין דרך שירות בכך.

פישית הספק: בבריתא משמע שאפשר להניח כל' בתוך כל', וכן לעשות עבודה

תא שמע דתנא דבי רבי יeshumail, נאמר בפסוק את כל' כל' השרת אשר ישרתו בם בקדש', שני כלים ושירות אחת, ש'כל' השרת' משמע: שני כלים, והשרת' משמע שירות אחד, הרי שאפשר לעשות שירות אחד בשתי כלים.

♦ ♦ ♦

ספק נוסף: הניח סיב בתוך המזורך וקיבלו את הדם האם והוא חוץ

בעא מיניה רמי בר חמא מרוב חסדא, הניח סיב - הגדיל סביב הדקל, בתוך המזורך, וקיבלו בו את הדם מהו, מין בשנינו מין חוץ - האם הסיב שאינו ממין המזורך חוץ בין ידו של הכהן למזרק, או אינו חוץ,

הגמר מבארת את צדי הספק: פיוון דמלחלל לא חייז - כיון שהדם מחלחל מהסיב למזרק אין זה 'חיצזה', או דילמא לא שנא - או שהוא אין הבדל, וכיון שיש דבר בין ידו למזרק הרוי זו חיצזה.

הצעת פישית הספק: ממה ששנינו שספוג אינו חיצזה בין המים לכל'

אמר ליה: תנינא - שניינו במשנה במסכת פרה: בקידוש איפר פרה הסדר הוא שממלאים תחילת מים חיים (מי מעין) בכלים וננותנים לתוכו אפר פרה אדומה. ואם היה בכלים 'ספוג', המים שבسفוג פסולין, שכותב 'מים חיים אל כל', וسفוג אינו כל. ועל כן כשמוציא את

המים מהכלי **זולף והורלק**, עד **ש망גיא לפסוףוג**, מוציא את כל המים שבכלי כיצד עד ש망גיא לפסוףוג,

ומכך שהמים שעל הספוג כשרים, מוכח שהසפוג אינו חיצחה, בין המים שעליו לכלי, וזאת מפני שהמים יכולים לעبور דרך הספוג.

דוחית הצעעה: אין להוכיה ממים שעוכרים דרך הספוג, לדם שהוא עבה'

הגמרה דוחה את הראיה: **שאני מיא דקלישוי** - שוננים מים שאינם עבים וסמייכים כמו דם, והם יוצאים מהספוג מכל צדדיו ולכן הספוג אינו חיצחה בין המים לכלי, ואין להוכיה מכך לדם שהוא עבה, וממילא יתכן שסיב הוא חיצחה בין הדם לכלי.

נוסח אחר לפשיטת הספק

הגמרה מביאה נוסח אחר לפשיטת הספק: **אייבא דאמרי הכי פשט ליה** - יש אומרים שכטלו רב חסדא את הספק (של רמי בר חמא): **בדם בשר** - כיוון שגם דם אינו עבה, ודינו כמים שמחלחים, וממילא סיב אינו חיצחה בין הדם למזרק. אבל **בקומץ פסול** - בקומץ שצרייך להניחו בכליל לאחר הקמיצה, אם יש בכליל סיב או ספוג הרי הוא חיצחה, שודאי המנחה לא מחלחלת בסיב או בספוג, והרי זה חיצחה. [עמוד ב]

משנה

זהותם מדם הפר והשעיר על המזבח הפנימי, דעתה א': הכהן חולך מקרן לקרן ונוטן עליה דם

נאמר בפסוק: **ויזיא אל המזבח אשר לפניהם**, לאחר ההזאות בקדוש הקדרשים, הכהן גדול יוצא אל המזבח אשר לפניהם ה' - **זה מזבח הזובב**, שהוא בהיכל (הנקרא לפניהם, דהיינו לפני קודש הקדרשים).

התחיל **מחטא ויורט** - התחיל לחתם דם על כל קרן וקרן, כיוון שהיה הכהן חולך ברגליו לכל קרן וקרן, וכל מתנה הייתה בקרן שלפניו וסמוך לו, لكن היה נותן את הדם מלמעלה למיטה, שאם ניתן מלמטה למעלה בקרן שלפניו, הדם היה זב לתוך השרוול שלו ובגדיו היו מתלכלים.

מהיכן הוא מתחילה, מקרן מזבחית צפונית, צפונית מערבית, מערבית דרומית, דרומית מזרחית, **מקום שהוא מתחילה בחתאת על מזבח החיצון** דהיינו בקרן דרומית מזרחית, **משם היה גוזם על מזבח הפנימי**.

דעתה ב': הכהן עומד במקומו ומהו על כל הקرنנות

רבי אליעזר אומר: לא היה הכהן מקיף את המזבח ברגליו, אלא **במקומו היה עומד ומחטא** - הכהן היה עומד בקרן אחת ומשם היה נותן את המתנות על כל הקrnנות שהרי כל המזבח אינו אלא אמה על ארבעה, כיוון שאין שלשת

על כוין - על ג' הקrnנות הרחוקות ממנה היה **נותן מלמטה למיטה**, כיוון שאין שלשת הקrnנות סמוכות לו יכול ליתן מלמטה למעלה, ובגדיו לא התכלכלו,

חוין מזו שהיתה לפניו [חוין מהקרן שעמד סמוך אליה] שהיה נתן מלמעלה למטה, שאם היה נתן מלמטה למעלה, שרולו היה מתלבך בדם.

הכהן מזה עד ז הוצאות על גנו של מזבח

זהה על טהרו של מזבח שבע פעמים - אחר שגמר מתנות הקרןנות זהה על גג המזבח במקום שהוא פניו מעצים ואפר שבע פעמים.

שיירי הדם היה שופך על מזבח החיצון

ושירי הדם היה שופך על יסוד מערכי של מזבח החיצון.

ושל מזבח החיצון - שיירי דמי חטאות החיצונות היה שופך אל יסוד דרומי.

אליו ואלו - שיירי הדמים הנשפכים על יסוד המזבח העליון, היו נשפכים מהיסוד לרייצפת העוזה והיו מטערכין באמה (תעלת מים בריצפת העוזה) ויזצאיין מה'אמה' לנחל קדרון,

ונמקרים לגנניין לזרב - בעלי גינות היו קונים שיירים אלו שיצאו לנחל קדרון כדי לזרב בהם את שדותיהם,

ומעלין בהן - אסור להשתמש בהם ללא לשלים דמים להקדש.

סדר העבודה שהtabar עד כאן

טבילה ראשונה - בגד זהב

תמיד של שחיר, שחיטה וזריקת הדם

קטורת של שחיר

הטבת הנרות

הקרבת האיברים, חביתין, יין

טבילה שנייה - בגד לבן (יקרים יותר مثل טבילה רביעית)

סמייקה ווידוי על פרו (על חטאיו)

גורל. קשירת 'לשונות'

סמייקה ווידוי פעם שני על פרו (על חטאיו, חטא בני ביתו, חטאות הכהנים)

שחיטת הפר, קבלת הדם, הנחתו על הרובד הרביעי שבהיכל

נטילת גחלים במחתה, והנחת המחתה (של הגחלים) על הרובד הרביעי שבוזרה

מושciאים לכחן מחתה עם קטורת, וחופן מלא חופני קוטורת ונונתנה לתוך הכף

ונוטל את מחתת הגחלים (מהרובד הרביעי) ביד ימין. ואת הכף עם הקטורות
בשמאל

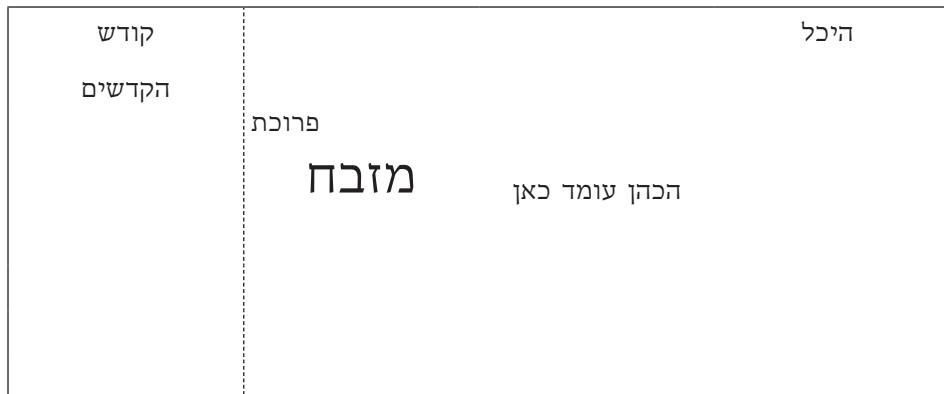
נכנס פעם 1 ל קודש הקדשים, נותן את המחתה בין הבדים, צבר את הקטורות על
הגחלים ומתמלא הבית עשן, יוצא ומתפלל תפילה קרצה

יצא, ונטל את דם הפר
בכנס פעם 2 לקודש הקדשים, והוא את דם הפר (אחת לעמלה ושבע למטה)
יצא והניחו על כן הזהב
הביאו לו את השעריר, שחוטו וקיבלו דמו
בכנס פעם 3 לקודש הקדשים, והוא את דם השעריר (אחת לעמלה ושבע למטה)
יצא והניחו על הכן
נטל דם הפר, והוא על הפרוכת (אחת לעמלה ושבע למטה)
נטל דם השעריר והוא על הפרוכת (אחת לעמלה ושבע למטה)
עירה דם הפר לדם השעריר
מוח על ד' קרבנות מזבח הפנימי, ועל טהרו של מזבח

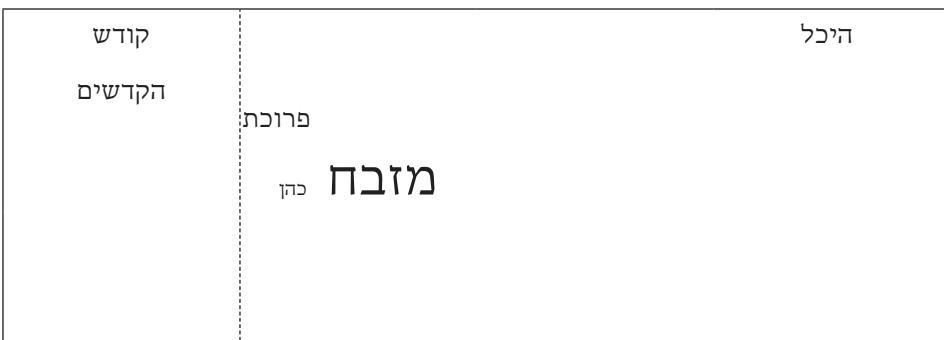
גמר א

בזהות פר העלים דבר הכהן עומד לפני המזבח. בזהות יומ כיפור הכהן אחורי המזבח

תנו רבנן, נאמר בפסוק: **ויצא אל המזבח**, מה תלמוד לומר,
אמר רבי נחמי: **לפי שמאינו בפר הבא על כל המזבח** [פרק שמובאים על חטא שחטא רוב הקהיל עפ"י הוראה מוטעית של בית דין, או בפר שכחן גדול מביא עפ"י הוראה מוטעית שההוראה לעצמו]. **שכהן עומד חוץ למזבח, ומזה על הפרוכת בשעה שהוא מזח** - כלומר, בשעת ההזאה הכהן עומד מחוץ לשטח המזבח, דהיינו לפני המזבח.



יכול אף זה כן - שמא גם בפר ושעריר של יומ הcapeiros עומד לפני המזבח,
תלמוד לומר ויצא אל המזבח, **היכן היה** בשעה שהזאה, **לפנים מן המזבח**, בשטח הפנימי אחורי המזבח. [ולכן לאחר ההזאה שמצוה שם אומר הפסוק 'ויצא', שבתחילת כאשר הייתה היה לפנים מן המזבח, ואחר כך יצא להזאה על המזבח].



הגמרה מביאה בראיותה נוספת שסבירו בה עניין זה: **פניא אידך**, בפר' הבא על כל המצוות: **לפניהם מה תלמוד לומר**,

אמר רבי נחמייה : **לפי שמצינו בפר' וושער של יום הכהנים שכהן עומד לפניהם מן המזבח** [בשיטוח הפנימי אחרי המזבח] **ומזה על הפרוכת בשעה שהוא מזבח, יכול אף זה בן** - שמא גם בפר' העלם דבר הכהן עומד כך,

تلמוד לומר, **מצבח קטרת הספמים לפניהם לאשר באهل מזערם, מצבח לפניהם לאשר באهل קודש הקדשים, ואין כהן** [שמזה בפר' הבא על כל המצוות] **לפניהם לאשר קודש קדשים, הוא פיצד**, הכהן עומד חוץ **למזבח** [לפניהם המזבח] **ומזה**.



שניבו במשבה: **התחיל מחתא ויורד וכו'.**

סדר ההזאות על קרנות מזבח הפנימי, דעה א': מתחיל מקרן מזרחה דרוםית

פנו ובן, **התחיל מחתא ויורד מהיכן היה מתחיל, מקרן מזרחה דרוםית, דרוםית מערבית, מערבית צפונית, צפונית מזרחית**, ששתי פרוכת היו בין ההיכל ל קודש הקדשים, והחיצונהפתוחה מהדרום, ומשם יוצא ועל כן מזה תחילתה בצד דרום, ולהלן תואר הגמורה מודיע אין מזה תחילתה בקרן דרוםית מערבית שאליה מגיע תחילתה. **דברי רבי עקיבא.**

קודש	צפון
הקדושים	
מערב	צפון מזרח (4) מערב צפון (3)
	מזרחה
	מזהב
	מזרחה דרום (1) דרום מערב (2)
	דרום

דעה ב': מתחילה מקרן מזרחית צפונית

רבי יוסף הגלילי אומר : היה מתחילה מקרן מזרחית צפונית, ולאחר כך היה מזרח צפונית מערבית, מערבית דרומית, דרומית מזרחית.

קודש	צפון
הקדושים	
מערב	צפון מזרח (1) מערב צפון (2)
	מזרחה
	מזהב
	מזרחה דרום (4) דרום מערב (3)
	דרום

שלישיתו הייתה רק פרוכת אחת בין קודש הקדשים להיכל והיא הייתה פתוחה מהצפון, ונמצא שיוצאה תחילתה מצד צפון, ולכן מתחילה להזות שם [להלן תברא הגمراה מדוע מתחילה בקרן צפון מזרח (1), ולא בקרן מערב צפון (2) שבה פוגע תחילתה].

מקום שרבי יוסף הגלילי מתחילה (בקמן מזרחית צפונית), שם **רבי עקיבא פוסק**.

מקום שרבי עקיבא מתחילה (בקמן מזרחית דרומית), שם **רבי יוסף הגלילי פוסק**.

הטעם שלقولיعلمאיינו מתחילה בצד מערב, אף שלשם מגיע מיד ביציאתו מקודש הקדשים

מבירתת הגمراה: **דכוּלַי עַלְמָא מֵיהָ בְּהַהְוָא קָרְנוֹ דְּפָגָע בְּרִישָׁא לֹא עַבְדָּי** - לפי כל השיטות עכ"פ באותו קרן שפוגע בתחילת איינו עושה, שהרי לרבי עקיבא שיוצאה מצד דרום פוגע

בתחילה בקרן דרומית מערבית, ואינו מזה שם. וכן לרבי יוסי הגלילי פוגע תחילת בקרן מערבית צפונית ואינו מזה שם, **מאי טעמא** - מה טעם הדבר.

מבראשית הגמרא: **אמר שמואל**: **דאמר קרא זינא אל המזבח**, עד דנפיק מפוליה מזבח - עד שהוא יוצא מכל המזבח, עד שעובר את כל המזבח, ולכן תחילת עוברת את כל המזבח, ואז מזה לרבי עקיבא בקרן מזרחית דרומית, ולרבו יוסי הגלילי בקרן צפונית מזרחית.

שאלות: לרבי עקיבא מדוע מكيف דרך שמאל ולא דרך ימין

שואלת הגמרא: **ולרבו עקיבא נקייף דרך ימין**, שילך מקרן מזרחית דרומית למד ימין לאפון מזרח, ולמה הולך לצד שמאל, **לימא בר זרמי בר יחזקאל קא מיפלגי** - נאמר שהם (רבי עקיבא ורבי יוסי הגלילי) נחלקו בדברי רמי בר יחזקאל, אם אדם צריך לפנות דוקא לצד ימין.
דאמר רמי בר יחזקאל: **אם שעשרה שלמה עומדת על שניים עשר בקר** - שלמה המלך עשה ים' - כל גודל מנהוشت שהעמידו על 12 עמודים שהיו עשוים בצורת בקר, בכל אחד גודל זה היו הכהנים טובלים, (את הכלים קבעו בארץ באופן שהיה דין כ'קרקע' ולא כ'כלי' והיה כשר לטבילה),

12 בקר אלו עמדו בצדורה זו:

שלשה פונים צפונה - שלשה בקר היו פניהם כלפי צפון,
ושלשה פונים ימיה - שלשה בקר היו פניהם כלפי מערב,
ושלשה פונים נגבה - שלשה בקר היו פניהם כלפי דרום,
ושלשה פונים מזרחה - שלשה בקר היו פניהם כלפי מזרח,
והם עליהם מלמעלה - מעל הבקר היה הים,

וכל אחורייהם ביתה - צד אחריהם של הבקר היה כלפי פנים, מתחת לים,

הא למדת שביל פינות שאטה פונה לא יהו אלא דרך ימין למזרח, שהרי הפסוק מונה והולך דרך ימין, מצפון למערב, וממערב לדרום, ומדרום למזרח, [ובמסכת זבחים מבואר שרמי בר יחזקאל לומד מעניין זה לעניין המזבח החיצון]

3 פונים לדרום	3 פונים ממערב	3 פונים לצפון
		הפסוק מדבר על אדם שעומד כאן מול צפון, וכשפונה ימינה רואה 3 בקר פונים למערב, וכשפונה ימינה רואה 3 בקר פונים לדרום, וממשיך ימינה וראה 3 בקר פונים למזרח

מֵר אִתְּ לִיהְ דָּרְמֵי בֶּרֶץ יְחֹזָקָאֵל - רבי יוסי הגלילי יש לו, כלומר הוא סובר כרמי בר יחזקאל, ומֵר לִיתְ לִיהְ דָּרְמֵי בֶּרֶץ יְחֹזָקָאֵל - ורבי עקיבא אין לו, כלומר איןו סובר כרמי בר יחזקאל,

דוחית החצעה, וביאור א"א" בסברת רבי עקיבא: כיון שבתחילת פוגע בקרן דרוםית מערבית, חוויז לשם

הגמרא דוחה הצעה זו: לא, **דכוּלַי עַלְמָא אִתְּ לְהֹ דָּרְמֵי בֶּרֶץ יְחֹזָקָאֵל** - כמובן, בין רבי עקיבא ובין רבי יוסי הגלילי סוברים כרמי בר יחזקאל,

וְהָכָא בְּהָא קָא מִיפְלָגִי - וכאן בזה נחלקו, מֵר סְבָר יְלִפְינַן פָּנִים מְחוֹזָן - רבי יוסי הגלילי סובר שלומדים את סדר העבודה במזבח הפנימי מסדר העבודה שאמר רמי בר יחזקאל לגבי מזבח החיצון, ומֵר סְבָר לֹא יְלִפְינַן פָּנִים מְחוֹזָן - ורבי עקיבא סובר שלא לומדים את סדר העבודה במזבח הפנימי מסדר העבודה שאמר רמי בר יחזקאל לגבי מזבח החיצון, שואלת הגמara: **וּרְبִּי עֲקִיבָא, נַהֲי דָלָא יְלִיף פָּנִים מְחוֹזָן, אֵי בְּעֵהָרִי נַעֲבִיד**, אי בְּעֵהָרִי נַעֲבִיד - אף שאינו לומד פנים מוחוץ, אם רצה יעשה כך, ואם רוצה יעשה כך.

עונה הגמara: **אָמַר לְךָ וּרְבִּי עֲקִיבָא, מִדִּינָא בְּהָהּוּא קָרְנוֹ דְּפָגָע בְּרִישָׁא בְּהָהּוּא עֲבִיד בְּרִישָׁא** - מעיקר הדין באותה קרן שפוגע בתחילת (דרומית מערבית), בה היה צריך לעשות זהה תחילת, **דָּאָמַר רִישׁ לְקַיֵּשׁ אֵין מַעֲבִירִין עַל הַמִּצְוֹת**,

וְאַמְּאֵי לֹא עֲבִיד - ולמה לא עושה תחילת הצד שפוגע תחילת, **מִשּׁוּם דְּכַתֵּב יִצְאָא אֶל הַמִּזְבֵּחַ, עַד דְּנֶפֶק מְכֻולָה מְזֻבָּחַ** - עד שיוציא מכל המזבח, כפי שתתברר לעיל,

וְכַיּוֹן דִּיחַיֵּב בְּהָהּוּא קָרְנוֹ, חַדְרָא אֲתִי לְהָהּוּא קָרְנוֹ דִּיאַחַיֵּב לְמִתְבָּב בְּרִישָׁא - וכיון שנutan בקרן זו (מזוזה דרום), אחר כך בא לאוותה קרן שהתחייב להטה עלייה בתחילת (דרומית מערבית).



יום רביעי כת סיון תשפ"א

פרק חמישי יומא דף נט

ב'iard ב' בחלוקת רבי עקיבא ורבי יוסי הגלילי: אם הקפת מזבח הפנימי ברגל, ולומדים את דיניו מזבח החיצון (שם המקפה ברגל, פנו לצד ימין), או שהקפת מזבח הפנימי ביד

ואי בעית אימא - ואם תרצה תאמר: اي סבירא לנו הקפה ברגל - אם אבחנו סוברים שצריך להקיף את המזבח הפנימי ברגל, [או נמצא שהמזבח הפנימי הוא כמו המזבח החיצון שמקיפים אותו בזהות עליו ברגל].

דכולי עלמא לא פלייגי דילפין פנים מחוץ - שכולם אינם חולקים שלומדים פנים מחוץ, שכשם שבוחן מקרים דרך ימין כך גם בפנים,

והכא בא קא מיפלגי - וכאן בזה נחלקו, מ"ר סבר: הקפה ביד ובמקומו עומד ומחתה לכל הקרןوت, לפי שאיןו צריך להקיף ברגל, שהרי כלו אין אלא אלה על אלה, ועל כן אין לומדים מזבח הפנימי (שהוא ביד) מזבח החיצון (שהוא ברגל). ומ"ר סבר הקפה ברגל, ועל כן לומדים מזבח הפנימי שהוא ברגל מזבח החיצון שהוא ברגל.

ב'iard ג' בחלוקתם: הקפת מזבח הפנימי ביד, ונחלקו אם לומדים את דיניו מזבח החיצון שהקיפו רגלו

ואי בעית אימא - ואם תרצה תאמר: **דכולי עלמא** - שכולם סוברים הקפה ביד, והכא בא קא מיפלגי - וכאן בזה נחלקו, מ"ר [רבי יוסי הגלילי] סבר: **ילפין יד מרגל** - לומדים הקפה ביד מהקפה ברגל, וכך לומדים שהכהן גדול מקיים את מזבח הזהב דרך ימין מכך שהוא מקיים את המזבח הפנימי דרך ימין, ואף שהקפת מזבח הזהב ביד, והקפת מזבח החיצון ברגל.

ומ"ר [רבי עקיבא] סבר: **לא ילפין** - לא לומדים דין מזבח הזהב מזבח החיצון, כיון שהקפת מזבח הזהב ביד והקפת מזבח החיצון ברגל, וכך בהקפת מזבח הזהב הכהן הולך דרך שמאל.

דוחית הביאור: הרדי רבי יוסי הגלילי סובר שהקיפו את מזבח הפנימי ברגל ולא ביד

שואלת הגמרא: וסביר רבי יוסי הגלילי הקפה ביד, והא מדקתי סיבא רבי אליעזר אומר: **במקומו היה עומד ומחטא, מפלל דתנא קמא לא סבירא ליה** - מכך משמע שתנא קמא לא סובר שעומד במקומו, אלא סובר שהיה מקיים ברגל, והתנא קמא של משנתינו הוא רבי יוסי הגלילי שהרי הוא אמר לעיל (נה): בברירתא שהמתנה הראשונה היא על קרן מזרחית צפונית כմבוואר במשנתינו.

אלא מחרורתא כדשנינו מעיקרא - אלא התירוץ הבהיר הוא כמו שתירצנו בתחילת, מ"ר [רבי עקיבא] סבר הקפה ביד, ואין לומדים הקפה ביד מהקפה ברגל, וכך סובר רבי עקיבא שהיה מקיים מצד שמאל,

ומ"ר [ורבי יוסי הגלילי] סבר הקפה ברגל, ולומדים הקפה ברגל מהקפה ברגל, וכך סובר רבי יוסי הגלילי שהיה מקיים מצד ימין כמו מזבח החיצון.

כיאור המחלוקת אם הקפת המזבח הפנימי ביד או ברגל: אם לומדים את מה שכותוב 'סביב' במזבח הפנימי ממזבח החיצון

ואין בעית אייא, בהא מיפלגי - ואם תרצה תאמר שבזה הם נחلكו [לגביה הנידון אם הקפת מזבח הפנימי ביד או ברגל]: מ"ר [רבי יוסי הגלילי] סבר, 'סביב' דמזבח פנימי [מה שכותוב בתורה על מתנות מזבח הזהב 'על קרנות המזבח סביב'], והוא פ'סביב' דמזבח החיצון, [שכתבו 'זרקתי את הדם על המזבח סביב], מה הקפת המזבח החיצון ברגל אף הקפת המזבח הפנימי ברגל.

ומ"ר [רובי עקיבא] סבר, כויליה מזבח פנימי במקום חרוא קרן דמזבח חיצון קאי - כל המזבח הפנימי עומד במקום קרן אחת במזבח החיצון, שכל קרן במזבח החיצון הייתה אמה על אמה, והמזבח הפנימי כולו הוא אמה על אמה, ועל היכן שעומד הרוי הוא בכלל 'סביב' ואין צורך להזכיר את המזבח ברגל אלא מكيف בידיו.

תגיא, אמר רבי ישמעאל: שני כהנים גדולים נשתיירו במקדש ראשון זה אומר בידי הקפת, וזה אומר ברגלי הקפת, זה נתן טעם לדבריו, וזה נתן טעם לדבריו.

זה נתן טעם לדבריו, סביב דמזבח פנימי בסביב דמזבח החיצון. וזה נתן טעם לדבריו, כויליה מזבח פנימי במקום חרוא קרן דחיצון קאי - כל המזבח הפנימי עומד במקום קרן אחת של המזבח החיצון.

♦ ♦ ♦

משנתינו כדעת רבי יהודה שסובר שלרבי אליעזר הכהן היה עומד במקומו ומזה (ולא היה מסתובב מקרן לקדון)

שנינו במשנה: רבי אליעזר אומר במקומו היה עומד ומחטא.

مبرרתת הגמרא: מתנייתין מני - כדעת מי מהתנאים שנוויה משנתינו.

מבארת הגמרא: רבי יהודה היא, שהוא סובר שרבי אליעזר סבר שהיה מكيف בידו ולא היה מكيف ברגליו, כدلילה:

דתנייה רבי מאיר אומר: רבי אליעזר אומר: במקומו עומד ומחטא, ועל כוילן היה נתן ממעלה למיטה [בקרן שסמכה אליו לא היה ממטה למיטה כדי שלא يتלכלך שרולו, וכיוון שהתחילה כך המשיך בסדר זה גם בשאר הקרנות] חוץ מאותה שבאלכסון - חוץ מהקרן שהיתה כנגדו באלביסון, שנוטן מיטה למיטה, שאם היה בא לתת עליה מלמعلاה למיטה טורח הוא לו להיות כופף ולפשוט את זרועו עד שיגמור تحت את המתנה, אלא נתן מלמعلاה למיטה וכך כופף את גופו ופושט את זרועו למיטה, ונזקף והולך למיטה.

צפון מזרח - מזה מלמعلاה למיטה	מזה מלמعلاה למיטה - מערב צפון
-------------------------------	-------------------------------

כאן עומד

דרום מערב - מזה מלמعلاה למיטה	מזה מלמعلاה למיטה
-------------------------------	-------------------

רבי יהודה אומר: רבי אליעזר אומר: במקומו עומד ומתחא, ועל قولן הוא נותן מלמטה למعلלה שכך יותר נכון לו לחת בכל הקרנות הרוחניות, ואין חשש שיתכלך, חוץ מזו ששהיתה לךני ממש - חוץ מקרן זו שעומדת ממש סמוך אליה, שננתן מלעה למטה, כי היכי דלא ניתוosen מאניה - כדי שבגדיו לא יתכללו בדם.

צפון מזרח - מזה מלמטה למעלה - מערב צפון	מזה מלמטה למעלה - מערב צפון
---	-----------------------------

כאן עומד

דרום מערב - מזה מלמטה למעלה - מזרח דרום	מזה מלמטה למעלה - מזרח דרום
---	-----------------------------

♦ ♦ ♦

שנינו במשנה: **חזה ממנו על טהרו של מזבח,**

הצעת ביאור: 'טהרו' הוא אמצע כותל המזבח

مبرרתת הגמרא: **מאי טהרו.**

אם רבה בר רב שליא: פלויה דמזבח - בחצי המזבח, כלומר הכהן היה מזה באמצע גובה כותל המזבח.

ומצאנו לשון 'טהר' על אמצע, **בדאמרי איןשי** - כמו שאנשים אומרים: טהר טיהרא, והו **פלגיה דירמא** - נזהר הכהנים ונזהר החזות היומי.

דוחית הביאור: בבריתא משמע שהזהאה היא על גג המזבח ולא על כותל

מייתי, **בשהוא מזה אינו מזה לא על גבי האפר, ולא על גבי הగחלים, אלא חותה גחלים אילך ואילך ומזה,** הרי משמע שהזהאה על גג המזבח ולא על כותלו.

בයיד חדש: 'טהרו' הוא המקום המגולח שבঙ המזבח

אליא אמר רבה בר רב שליא: על גלויה דמזבח - על המקום המגולח שבঙ המזבח שאין בו אפר או גחלים, **בדכתיב יוכעדים השמים לטוהר** (דבר הנראה כולל כמו השמים כשהם מגולחים ללא עננים עליהם).

♦ ♦ ♦

מקום הזהאה על גג המזבח

[דעה א':] **תניא, חנניה אומר:** **בצד צפוני של גג המזבח, הוא נותן שבע הזהאות.**

[דעה ב':] **רבי יוסף אומר:** **בצד דרומי של גג המזבח הוא נותן.**

مبرרתת הגמרא: **במאי קמיפלגי** - במה הם נחלקו.

מבארת הגמרא: **קר [חנניה] סבר, פיתחה בדורות קאי** - הצד הפתוח בפרוכת שממנו יוצא מקודש הקדשים להיכל היה הצד דרום (כמובואר לעיל נח: דעת רבי עקיבא) ולפי דעת

זו התבאר לעיל שמשים את ההזאות על הד' קרנות בקרן צפון מזרחית, וכיון שסימן מזה שם את ז' ההזאות.

קודש	צפון
הקדשים	ז' הזרות
מערב	צפון מזרח (4) מערב צפון (3)
	מזרחה
	מזבח
	מזרחה דרום (1) דרום מערב (2)
	דרום

ומר [ר' יוסי] **סבר פיתחא בצפונן קאי** - פתח קודש הקדשים להיכל היה הצד צפון, (כמבואר לעיל נה: שכן דעת רבי יוסי), ולפי זה התבאר לעיל שמשים את ההזאות על הד' קרנות בקרן דרום מזרחית, וכיון שסימן מזה שם את ז' ההזאות.

קודש	צפון
הקדשים	
מערב	צפון מזרח (1) מערב צפון (2)
	מזרחה
	מזבח
	מזרחה דרום (4) דרום מערב (3)
	ז' הזרות
	דרום

הטעם שלכולי עולם מזה על גג המזבח במקום שנגמרים המתנות

مبرרתת הגמרא: **רכולי עולם מיהא היכא דגמרא מtnot דקרנות הtmp ייהיב על גגו** - לפי כולם עכ"פ במקום שנגמרים מתנות הקרנות שם ניתן על גנו, מיי טעמא - מה הטעם בזה.

مبرרתת הגמרא: אמר קרי: **וַתְהִרּוּ וְקָדְשׂוּ מִקְוָם שְׁקָדְשׂוֹ** - בקרנותיו, שם טיהרו בהזאות על גג המזבח.



המקור שatat שיידי הדם היה נתן על יסוד מערבי

שנינו במשנה: **שִׁירֵי הַדָּם הַיְהוּ שׁוֹפֵךְ עַל יִסּוּד מִעֲרָבִי** של מזבח החיצון.

דאמר קרא גבי פר כהן משיח יאת כל דם הפר ישופך אל יסוד מזבח העולה אשר פתח אוהל מועד, ותניא בתורת כהנים הפר לרבות פר יום הכפורים, וכי נפיק בהחוא פגע בריישא - וכאשר הכהן גדול יצא מההיכל (לאחר שהזיהה על המזבח הפנימי) הרוי הוא פוגע תחילת ביסוד המערבי של המזבח.

[הערה: יש מבארים לפי גריסא אחרת בגמרא שהלימוד הוא ממה שכותוב בפסוק שישפוך את הדם על היסוד אשר פתח אוהל מועד, והיסוד שבצד מערב הוא כנגד פתח היציאה מההיכל].



בשאר קרבנות שופך את שיידי הדם על יסוד דרומי

שנינו במשנה: **וְשֶׁל מִזְבֵּחַ הַחִיצֹן הַיְהוּ שׁוֹפֵךְ עַל יִסּוּד דְּרוֹמִית**.

הגמרא מביאה ברייתא בעניין זה: **תָּנוּ רְבָנֵן, יִסּוּד הַמִּזְבֵּחַ, זֶה יִסּוּד דְּרוֹמִית**.

אתה אומר יסוד דרומית, או איןו אלא יסוד מערבית.

אמרת, **ילמד ירידתו מן הכבש** [בשאר קרבנות], **לייציאתו מן ההייל** [בקרבנות שモזה תחילת ביהיכל במזבח הפנימי],

מה יציאתו מן ההייל בטמוך לו - בקרבנות שモזה ביציאתו מההיכל, מזוה במקום הסמוך לו, **ואין זה, זה יסוד מערבי**, שכאשר יוצא מההיכל פוגע תחילת הצד מערבי.

אף ירידתו מן הכבש בסמוך לו, אין זה, זה יסוד דרומי, שהcabש הוא הצד הדרומי של המזבח, **וכשירוד פוגע תחילת ביסוד דרומי**.

ב" דעות נוספות במקום ההזאות

תניא רבבי ישמעאל אומר: זה וזה - בין בקרבנות שモזה תחילת בהיכל, ובין בשאר קרבנות שירוד מהמזבח החיצון, נתן את השיריים על **יסוד מערבי**.

רבי שמעון בן יוחאי אומר: זה וזה יסוד דרומי.

مبرרת הגמרא: **בשלה מא** - בשלום, כלומר: נוח ומובואר דעת **רבי ישמעאל**, **קסבר ילמד סתום ממפורש** - היה ומפורש בקרבנות שモזה תחילת בהיכל, שכאשר יוצא מההיכל, אל יסוד המזבח אשר פתח אוהל מועד וכאמור היינו יסוד מערבי, נלמד מכך גם לשאר קרבנות שלא כתוב בהם לאיזה יסוד נתן, שיתן על יסוד מערבי.

אלא רבבי שמעון בן יוחאי,מאי טעםא - מה טumo שנוטנים את השיריים על יסוד דרומי.

מבארת הגמרא: **אמר רב אשי: קסבר פתחא בדורות קאי** - פתח ההיכל היה בדורומו של מזבח, הלכך יסוד אשר פתח אهل מועד היינו דרומי.

תנא דבי רבבי ישמעאל, בךבי רבבי שמעון בן יוחאי - בבית מדרשו של ר' שמעון בן יוחאי היו שונים משנת ר' ישמעאל, וגורסין בה, **זה וזה יסוד דרומית**, והיינו שרבי ישמעאל חזר בו.

וְסִמְנֵיךְ מַשְׁכּוֹתָ גָּבְרִי לְגָבְרָא - תלמידי ר' שמעון משכו את ר' ישמעאל לומר דבריהם.



שנינו במשנה: **אֲלֹו וְאֲלֹו מִתְעַרְבֵּין בָּאֶמֶת וַיּוֹצְאֵין וְכֵי** [לנחל קדרון, ובמכrin לגנני זובל, ומוועlein בהם].

מחלוקת רבבי מאיר ורבבי שמעון אם מוועלים בדמים

תנו רבנן, מוועlein בדים [היוצאים לנחל קדרון], רבבי רבבי מאיר ורבבי שמעון.

וחכמים אומרים: אין מוועlein בהן. [עמדו ב]

המקור שאין מוועלים בדמים

עד כאן לא פלייגי - עד כאן לא נחלקו רבבי מאיר ורבבי שמעון וחכמים **אלא** אם מוועלים בדמים מדרבנן. **אבל מדורייתא** [לכולי עלמא] **אין מוועlein בהן**, שההתורה אין בהם 'קדושת הגוף',

שהרי כך מוכח ממשנינו שאף שהמשנה סוברת שיש מעילה בדמים, מכל מקום המשנה מתירה למוכרים לגננים והדמים הולכים להקדש, ואין זה כאשר דברים שיש בהם קדושות הגוף שאין להם פדיון.

مبرרת הגמרא: **מן הא מייל שמתורה אין מעילה בדים.**

[מקור א'] מבארת הגמרא: אמר עולא: אמר קרא - הפסוק אומר בעניין דם הקרבנות: 'ואני נתתיו לךם', 'לכם' ממשמעו: **שליכם יהא**.

[מקור ב'] **רבבי שמעון תנא** - בית מדרשו של רבבי שמעון שנוב: נאמר בפסוק על דם הקרבנות 'ואני נתתיו לכם על המזבח **לכפר**', ממשמע: **לכפרה נטהיו, ולא למעילה**.

[מקור ג'] **ורבבי יוחנן אמר**: אמר קרא - הפסוק אומר כי הדם הוא בנפש יכפר, ומשמע 'הוא' בהיותו, **לפנֵי כְפֻרָה כָּלָא כְפֻרָה**, מה לאחר כפרה אין בו מעילה, שכיוון שנעשה מצותו כבר אינו בכלל קדשי ה' כמובואר להלן, אף **לקני כפירה אין בו מעילה**.

שואלת הגמרא: **ויאימא** - ונאמר להיפך 'הוא' **לאחר כפירה כלפנֵי כפֻרָה**. מה **לפנֵי כפֻרָה יש בו מעילה**, אף **לאחר כפֻרָה יש בו מעילה**,

עונה הגמרא: **אין לך דבר שנעשה מצותו ומוואlein בו.**



ולא ויהי תרומה הדשן [התבאר בדף הבא].



פרק חמישי יומא דף ס

יום חמישי ל סיון תשפ"א

שאלת: הרי תרומות הדשן נעשית מצוותנו ומועלים בו

עליל שניינו אין לך דבר שנעשה מצוותו ומועלים בו ולכן לאחר שהיוו את הדר אין בו מעילה.

שואלה הגמרא: **ולא** - וכי לא מצאנו דבר שנעשה מצוותו ומועלים בו, והרי **תרומות הדשן**, לאחר שתרכם את הדשן היה מניח את הדשן שהרים מהמזבח, סמוך למזבח, ושם הדשן היה נבעל, הרי **שהדשן טוען גניזה ואסור ליהנות ממנו אף שכבר נעשית מצוותו.** (דף ס)

תשובה: היהת ותרומות הדשן ובגדי כהונה הם ב' כתובים הכאים כאחד ואין מלמדים

עונה הגמרא: **משום דהיו תרומות הדשן ובגדי כהונה שני כתובין הבאין כאחד**, שגם בגדי כהונה (ארבעה בגדי לבן שלובש הכהן גדול ביום הכהנים) יש דין מעילה אחר שנעשה מצוותם, שכותוב 'והניהם שם', והיינו שציריך לגונזם ואסור ליהנות מהם. **ובכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין** (שכאשר כתוב דין במקום 1 לומדים ממנו לכל מקום. אבל כאשר התורה מפרטת דין ב2 מקומות, מוכח שמקומות אחרים אין דין זה).

שאלת: הרי לרבי דוסא בגין כהונה אין מועלים בהם

שואלה הגמרא: **הנicha לרבען דאמור** - ביאור זה נוח לשיטת רבנן שאומרים שםה שכותוב 'והניהם שם', מלמד שטעונין גניזה,
אלא לרבי דוסא דאמר בגין כהונה ראיין הן לכהן הריות, ואין איסור מעילה בגדי כהונה (ומה שכותוב 'והניהם שם' היינו רק שהכהן גדול לא ישמש בהם ביום כיפור אחר), **מאי אייבא למיימר** - מה יש לומר, מודיע אין לומדים מתרומות הדשן לשאר מקומות שדבר שעשית מצוותו מועלים בו.

תשובה: היהת ותרומות הדשן ועגלת ערופה הם ב' כתובים הכאים כאחד ואין מלמדים

עונה הגמרא: **משום דהיו תרומות הדשן ועגלת ערופה שני כתובין הבאין כאחד**, שגם לגבי עגלת ערופה שניינו שיש בו מעילה לאחר שנגמרה עבودתה (שהיא טעונה קבורה במקום עיריפתה), **ובכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין**.

שאלת: מה יענה דמאן דאמר שב' כתובים הכאים כאחד מלמדים

שואלה הגמרא: **הנicha למאן דאמר** - ביאור זה מבואר לפי מי שסובר שב' כתובים הכאים כאחד אין מלמדין, **אלא למאן דאמר ב'** כתובים הכאים כאחד מלמדין, **מאי אייבא למיימר** - מה יש לומר, מודיע אין לומדים מתרומות הדשן ועגלת ערופה שמועלים בדבר שנעשה מצוותו.

תשובה: יש ב' מיעוטים

עונה הגמרא: **תרי מיעוטyi בתיבי** - שתי מיעוטים כתוב, לגבי תרומות הדשן כתוב **'ישמו** אצל המזבח', אותן ו' שנוספה (שלא כתוב 'שם אצל המזבח') מלמד שרק בו בתרומות הדשן מועלים בו אחר שנעשה מצוותו.

ולגבי עגלת ערופה כתוב: 'ירחצו את ידיהם על העגלת **הערופה**', והאות ה' שנוספה (שלא כתוב 'עגלת ערופה'), מלמד שرك בעגלת ערופה מועלים אחר שנעשה מוצתו, ולא בשאר דברים.

♦ ♦ ♦

שאלת: מה לומדים מג' הדרשות שכותבים בדם ולמדו מהם לעיל שאין מעילה בדם

שואלת הגמרא: **והני תלתא קראי בדם למה לי** - ואלו ג' הפסוקים שנאמרו לגבי דם הקרבות שאין בהם מעילה (כמובא לעיל נט: 'לכם', שלכם יהא. 'לכפר', לכפרה נתתיו ולא למעילה. 'הוא', לפניו כפירה כלאחר כפירה) מה לומדים מהם.

תשובה: מעט מנותר, מעילה, וטומאה

עונה הגמרא: **חדר, למעוטי מנותר**, שהאוכל דם קרבנות שנותר אין חייב כרת על אכילת דם נותר, שכותב 'לכם' ומשמעו שהדם שלכם ודינו בחוילין.

וחדר, למעוטי ממיעלה, שאין איסור מעילה בדם כבואר לעיל שלומדים ממה שכותב 'הוא', ומשמע לפניו כפירה כלאחר כפירה.

וחדר למעוטי מטומאה, שהאוכל דם קרבנות בטומאה אינה חייב כרת, שכותב 'לכפר', הדם בא לכפר ולא לאיסור טומאה.

אבל מפייגול לא צרייך למעוטי קראי - אבל אין צורך פסוק ללמד שהאוכל דם שחשבו בו מחשבת פיגול אין בזה כרתת, **דתן**: **כל שיש לו מתיירין בין לאדם בין למזבח** - כל דבר שיש לו דבר אחר שמתיר אותו לאכילת אדם או להקרבה על המזבח, כגון קרבן ש캐שר מזים את הדם מותר להקטיר את האימורים, **חייבין עלייו מושום פייגול**, **וזdem עצמו מתייר הוא** - הדם הוא בעצםו 'מתייר' דברים אחרים (את האימורים להקטירה), ובדבר שהוא עצמו 'המתייר' אין חייב כרת על אכילתנו.

משנה

הקדים מעשה להכידו לא עשה כלום

כל מעשה يوم הפפורים האמור על הפסדר במנתינו, אם **הקדים מעשה להכירו**, לא עשה כלום. ועל כן אם **הקדים דם השעריר לדם הפך**, ייחזר וייזה מדם השעריר לאחר דם הפך.

דם פך ושעריר שנשפכו, דעתך: צידיך להתחילה מחדש את סדר ההזאות שבאו מוקם

אם עד **של לא גמר את המנתנות שבענינים** (לפניהם שישים להזות אחת למעלה ושבע למטה בקדושים, **ונשפך הדם** של הפך, או של השעריר, **יביא דם אחר** - ישחווט שוב פר [או שעיר, אם נשפך דם השעריר] ויקבל את דמו, **ויחזר בתחללה מבנינים** - ויחזר וייזה מתחילה אחת למעלה ושבע למטה בקדושים מדם הפך [או מדם השעריר, אם נשפך דם השעריר]. **ובן הדין** אם נשפך הדם [של הפך או של השעריר] לפני שישים את ההזאות **בחיקל**, ייחזר וישחווט [פר או שעיר] וייזה בהיכל).

וְכֹן הַדִּין אֵם נִשְׁפָךְ דֶם הַפָּר וְהַשְׂעִיר הַמְעוּרְבִים יַחֲדָל פְנֵי שָׁסִים אֶת הַזְּאוֹת בְּמִזְבֵּחַ הַזָּהָב, יְחֻזָּר וַיְשַׁחַט פָר וְשַׂעֵיר וַיָּזַבֵּחַ בְּמִזְבֵּחַ הַזָּהָב.

הטעם שאין צריך לחזור ולהזות את כל הزاות, כגון אם נשפך הדם לפני שסימן להזות במזבח הזהב, אינו צריך לחזור ולהזות גם את הزاות שבהיכל ושבקדוש הקדשים, מפני **שְׁפָולָן כְּפָרָה בְּפִי עָצָם** - כפרה שבכל מקום, דהיינו של קודש הקדשים, של ההיכל, ושל המזבח הזהב, כל אחת היא בפני עצמה.

דעה ב': ממשיך בהזאה שהפסיק

רבי אלעזר ורבי שמואל אמרים: ממקום שפסק ממש הוא מתחילה, כגון אם פסק לאחר שהזואת 4 מתנות בפנים אינו צריך לחזור ולהזות את כל השבוע, אלא שוחט פר או שעיר וממשיך להזות בהזאה ה-5 שבה פסק.

גמרא

תנו רבנן, כל מעשה يوم הכיפורים האמור על היפער, אם הקדים מעשה לחבירו לא עשה כלום.

דעת רבי יהודה: אם הקדים מעשה לחברו, לא עשה כלום, היינו ברכרים הנעשים בגין לבן בפנים

אמר רבי יהודה: אם אמר דין זה שאם הקדים מעשה לחברו לא עשה כלום, בדברים הנעשים בגין לבן מבפנים (בקודש הקדשים, והיינו הزاות דם הפר והשעיר, והקטרת הקטרת בקודש הקדשים).

אבל בדברים הנעשים בגין לבן מבחן [הגירה על ב' השעריים, וידוי על הפר, נתינת דם הפר והשעיר בהיכל ובמזבח הזהב, שפיקת השיריים על יסוד מזבח החיצון], **אם הקדים מעשה לחבירו מה שעשה עשו.**

דעה ב': היינו גם ברכרים הנעשים בגין לבן בחוץ

רבי נחמן אמר: בימה דברים אמרים [שאם הקדים מעשה לחברו לא עשה כלום], היינו ברכרים הנעשים בגין בין מבפנים לבין מבחן, [בגדי לבן מבחן היינו כגון הגירה וידוי ושפיקת Shirim, וכל מתנות הפרוכת ומזבח הזהב].

אבל בדברים הנעשים בגין זהב מבחן, מה שעשה עשו.

הצעת מקור לשיטת רבי יהודה ורבי נחמן

אמר רבי יוחנן: ושניהם מקרא אחד דבריו, וזהו שהיא זאת לכם לחייב עולם אחת בשנה, במקומות שכתווב 'חוקה' הרי זה לעיכובא, אלא שנחלקו מה בכלל 'אחד בשנה' שעיל זה נאמר 'חוקה', [נழוד ב]

רבי יהודה סבר: [נאמר 'חוקה' על סדר העבודות בקודש הקדשים שהוא] ממקום **شمתקפרין** בו פעם אחת בשנה, אבל ברכרים הנעשים בהיכל ובעזרות אפילו אם הם נעשים בגין ע"י כהן גדול - לא נאמר עליהם חוקה.

ורבי נחמה סבר: [נאמר חוכה על] דברים המתכפרין בהן פעם אחת בשנה, והיינו עבודות يوم הכהנים שנעשות בגדי לבן פעם אחת בשנה, בין קודש הקדשים בין בהיכל ובעזרו.

דוחית ההצעה:

הגמרה דוחה ביאור זה: **אוו לרבי יהודה מקום כתיב** - וכי לרבי יהודה כתוב בתורה 'מקום' - דהיינו מקום שנכנסים אליו פעם בשנה, הרי ודאי מה שנאמר בפסוק 'אחד בשנה' הכוונה 'לזמן' - דהיינו לעבודות הנעשות פעם אחת בשנה.

ביאור חדש: לרבי יהודה יש מיעוט לדברים הנעשים בגדי זהב, ולדברים הנעשים בגדי לבן בחוץ [שבחם הסדר לא מעכט]. ולרבי נחמה מיעוט אחד מלמד על שיריים [ואין מיעוט לבני בחוץ]

עובדת הגמורה: **אליהינו טעמיה לרבי יהודה**, כתוב בפסוק 'והיתה זאת לכם לחוקת', כתיב 'זאת', וכתיב 'אחד', שתי תיבות אלו הם מיעוט (שלא הכל מעכט), חד - תיבה אחת באה **למעוטי בגדי לבן מבחוון** שסדרם אינם מעכט, ורק **למעוטי בגדי זהב** - שסדרם אינם מעכט. **ורבי נחמה**, חד **למעוטי בגדי זהב** שסדרם אינם מעכט. **וחד למעוטי שיריים שלא מעכבי** - **שפיצת השיריים** אינם מעכט כלל.

הטעם שלרבי יהודה אין מיעוט על שיריים, לשיטתו השיריים מעכבים כמכור בכריתא

ורבי יהודה סובר שאין מיעוט לשפיצת שיריים, שהרי אי מעכבי - אם סדר העבודות הנעשות בגדי לבן בחוץ מעכט, אם כן גם שפיצת שיריים מעכבי. **ואילא מעכבי** - **ואם סדר העבודות הנעשות בגדי לבן בחוץ** אינם מעכט, אם כן גם שפיצת שיריים לא מעכבי. **בדתניא, זכללה מפפר את הקודש, אם כפר** - אם נתן את המתנות כדין, כללה. **ואם לא כפר** - אם לא נתן את המתנות כדין, לא כללה - לא השלים את העבודה והרי היא פסולה, דברי **רבי עקיבא**.

אמר לו רבי יהודה: **מפני מה לא נאמר** - מדובר שלא נדרש כך את הפסוק: **'אם כללה** - **אם השלים את נתינת המתנות כדין, כפר. ואם לא כללה** - אם לא השלים את המתנות כדין, לא כפר', **שאם חיסר אחת מן המתנות לא עשה ולא כלום**.

ואמרין מאיבניהם - מה בין דברי רבי עקיבא לדברי רבי יהושע, נחלקו בזה **רבי יוחנן ורבי יהושע בן לוי**, חד אמר: **משמעות דורשין איבא בגיןיהם** - אין ביןיהם נפקא מינה להלכה אלא נחלקו רק באיזה אופן דורשים את הפסוק. **וחדר אמר**: **שיריים מעכבי איבא בגיןיהם** - יש ביניהם נפקא מינה להלכה, אם השיריים מעכבים, רבי עקיבא סובר ששיריים לא מעכבים, ולכן אמר שם כיילה ועשה את המתנות שהם עיקר הכפורה, כיילה, ואפילו אם לא שפך את השיריים.

ורבי יהודה סובר שהשיריים מעכבים, ולכן אמר שם כיילה הכל, כיפר. **ואם לא כיילה** את כל המתנות ואפילו אם רק חיסר שלא נתן את השיריים, לא כיפר.

שאלת: הרי רבי יוחנן אמר ברעת רבי נחמה ששיריים מעכבים

שואלת הגמרא: **ומי אמר רבי יוחנן הבי** - וכי רבי יוחנן אמר כך שלדעת רבי נחמה שירויים אינם מעכבים, **והאמר רבי יוחנן, מנא רבי נחמה פדרבי האומר שירים מעכבי.**

הגמרה לא מישבת קושيا זו ונשארת בקשיא.

**חפן קטורות לפני שחיתת הפר, ייחזר ויחפן**

אמר רבי חנינא: **קטורת שchapנה קודם שחיתתו של פר, לא עשה ולא כלום,** וצריך לחזור ולעשות כסדר הדברים שאחר שחיתת הפר ייחזר ויעשה את חפינת הקטורות. מבירתת הגמרא: **כמאן -** **קדעת דלא ברבי יהודה, דאי רבי יהודה האמר כי בתיבא חופה בדברים הנעשים בגדי לךן מבפנים הוא דכתיבא** - מה שכתוב 'חופה' הוא בדברים שנעשים בגדי לבן מבפנים, ואם כן שחיתת הפר שהיא נעשית בגדי לבן בחוץ אין הסדר שבה מעכב, ואם כן אם הקדים לה את הקטורות לשיטת רבי יהודה אינה פסולה.

עונה הגמara: **אפיקלו תימא** - אפיקלו אם תאמר שמשנתינו שנואה כדעת רבי יהודה, מכל מקום לגבי הקדמת עבודה לשחיתת הפר דין השחיטה כעבודת פנים שהסדר שבה מעכב, **שרוי צורך פנים כפנים דמי,** ושהחיתת הפר היא צורך פנים שהיא לצורך זהואה בפנים (בקודש הקודשים).

שאלת: במשנה משמע שם חפן את הקטורות לפני שחיתת הפר, הרי זה כשר

הגמרה שואלת על הדין הב"ל ממשנתינו: **תנן, אם עד שלא גמר מתנות שבפנים נשפך הדם, יביא דם אחר - ישחות פר אחר, ויחזר ויזה בתחליה מבפנים.** **אם איתא** - ואם נכון הדבר שלרבי יהודה חפינת הקטורות לפני השחיטה אינה כלום, אם כן **יחזר ויזה מבעי ליה** - הייתה המשנה צריכה לומר שייחזר ויחפן את הקטורות, לאחר שחיתת הפר, שהרי כיוון שנשפך הדם וכעת שוחט פר מתחילה אם כן צריך אחר כךשוב ליחפן את הקטורות. (ד"ג ס"א)

תשובה: משנתינו אינה מדברת על הקטורות

עונה הגמara: **בקטורות לא קא מירוי** - משנתינו לא מדברת על הקטורות, ועכ"פ ודאי צריך להקטיר קטורות אחרת אחר שחיתת פר זה.



יום שישי א תמוז תשפ"א

בקטורת לא קא מיררי, [התבאר בדף הקודם].

**שער ששחטו קודם מתן דמו של פר**

אמר עולא : שעיר ששחטו קודם מתן דמו של פר בקדש הקודשים, לא עשה ולא כלום, וצריך לשוב לשוחות שער אחר לאחר שיזה את דם הפר בקדש הקודשים.

שאלת: במשנתינו משמע שאם הקדים דם השער לדם הפר אין צורך לשוחות שער חדש

תן - שניינו במשנתינו, הקדים דם השער לדם הפר, יחוור ויזה מדם השער אחר דם הפר,
ואם איתא - ואם ישנו לדין זה שער ששחטו קודם מתן דם של פר לא עשה כלום,
יחזר וישחוט מבעי ליה - היתה המשנה צריכה לומר שיחזור וישחוט שער חדש, שהרי
בפשותו מדובר במשנה ששחט והיזה מדם השער לפני שיזה מדם הפר בקדש הקודשים.

תשובה: במשנתינו מודרך ששחט את הפר והיזה מדמו ואחר כך שחט והיזה מדם השער, אלא
שבחזאות היכל הקדים את השער לפך

עונה הגמרא: **תרגמא עולא** - עלולו יפרש את משנתינו: **במתנות שבהיכל**, ששחט תחילת
את הפר והיזה ממנו בקדש הקודשים, אחר כך שחט את השער, והיזה ממנו בקדש
הקדשים, נמצא שחייבת השער היהת לפי הסדר (אחר חזאות דם הפר בקדש הקודשים).
אלא שבמתנות שבהיכל שינה את הסדר והיזה קודם מדם השער.

ובן אמר רבי אפס במשנתינו מדברת שינה את סדר ההזאה **במתנות שבהיכל**.



שניינו במשנה: **ובן בהיכל, ובן במזבח וכו'.**

דעה א': בסדר מתכפרים הכהנים על טומאת מקדש וקדשו. ובשער המשתלה מתכפרים הכהנים
לויים וישראלים על שאר עכירות

תנו רבנן, נאמר בפסקוק אחר עבודה הפר והשער: **יצפער את מקדש קודש**, זה **לפני ולפנים**
- בדים של הפר והשער מכפר על טומאה שאירעה בקדש הקודשים,
זה היינו אם נכנס אדם לקדש הקודשים בטומאה, והיה לו ידיעה בתחילת (א) שהוא
טמא, (ב) ושתמא אסור להיכנס לקדש הקודשים, ואחר כך שכח אחד מהלכות אלו, ולא
נודע לו לאחר מכן שחתא,

ובן באופן שנטמא כאשר הוא נמצא בתוך קדש הקודשים, ולאחר שנטמא שהוא שם
שייעור 'כדי השתחוויה'.

'אקל מזעך', זה היכל - שנכנס לhicel בטומאה, או שנטמא שם.

'מזבח' ממשמעו - שנטמא בעודו על המזבח, ושזה כדי השתחוויה.

יכפר', אלו עזרות - שנכנס לאחד מהעזרות (עזרה נשים, ישראל, כהנים) בטומאה, או שנטמא שם.

הרי מבוואר בבריתא שהפר מכפר על כהנים שנכנסו או שהיו בטומאה במקדש. הבritisא מבארת את כפרת שער המשתלה: נאמר הפסוק 'על הכהנים ועל כל עם הקהיל יכפר': **'הכהנים, ממשמען'**.

'עם הקהיל, אלו ישראל'.

יכפר', אלו הלויים.

הושוו כוון לכפירה אחת, **שכולן מתחפירין בשער המשתלה בשאר עזרות, דברי רבי יהודה**. [שהרי לגבי טומאת מקדש וקדשו הפך מכפר על הכהנים. והשער לה], שהוא השער הנעשה בפנים, מכפר ללוים ולישראלים, ולא הושוו כולם בכפירה אחת, ובבחורה שהפסוק מדבר על שאר עזרות שבהם הושוו כולם].

דעה ב': בפדר מתכפרים הכהנים על טומאת מקדש וקדשו. בוידיוי על הפדר מתכפרים הכהנים בשאר עזרות. בוידיוי על השער המשתלה מתכפרים ישראל בשאר עזרות

רבי שמואל אומר: **כשם שדים השער הנעשה בפניהם** [השער שעליו הגורל לה] **מכפר על ישראל בטומאת מקדש וקדשו** - אם נכנס למקדש בטומאה, או אםascal קדשים בטומאה, וכפרת השער בעניין זה היא הקרבת השער, ולא הוידיוי שהרי אין מתודה עליו,

כך גם הפדר מכפר על הכהנים בטומאת מקדש וקדשו, וגם בזה ההקרבה היא המכפרת ולא הוידיוי שמתודה עליו,

וכשם שידיוי של שער המשתלה מכפר על ישראל בשאר עזרות,
כך וידיוי של פדר מכפר על הכהנים בשאר עזרות.

♦ ♦ ♦

אוח א': נשפק הדם אחד שנותן מקטצת מתנות שבפניהם

[דעה א', יתחיל במתנות שבפניהם]: **תנו רבנן**, נאמר בפסוק: **'זבלת מכפר את הקודש'**, זה **לפניהם**, הוזאות שבקדושים (בין הבדים).

'אחל מועד', זה **היכל** - הוזאות שבהיכל (על הפרוכת).
מצפה, **משמעו**, הוזאות שעלה מזבח הזהב.

מלמד שכולן כפירה כפירה לפניעצמן, שככל מקום מוזכר בפני עצמה, הרי שככל מקום הוא עניין כפירה בנפרד,

מכאן אמרו, אם **נתן מקטצת מתנות שבפניהם** (בקודש הקדושים) **ונשפק הדם** באמצע סדר ההוזאות, **יביא דם אחר ויתחיל בתהלה במתנות שבפניהם** - יתחילשוב מתחילה סדר ההוזאות שבקדוש הקדושים.

[הערה: מה שהבריתא אומרת מכאן אמרו, אינו על דין זה, אלא על הדין המבואר להלן (אופן ב').]

[דעה ב' מתחילה במקום שפסק]: **רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים : אין מתחילה** [מתחילה המנתנות שבפניהם] **אלא** [מתחילה] **ממקום שפק**.

אוף כ': נשפק הדם אחר שנמר את המנתנות שבפניהם

גמר את המנתנות **שבפניהם**, **ונשפק הדם**, **יביא דם אחר ויתחיל בתחילה** במתנות **שבהיכל**, כמובואר הטעם לעיל שכל מקום הוא כפורה בפני עצמו, ולכן צרייך לחזור ולהתחל במתנות שבקדוש הקדשים.

אוף ג': נשפק הדם אחר שני מיקצת מנתנות שבהיכל

נתן מיקצת מנתנות שבהיכל, **ונשפק הדם**,

[דעה א', יתחיל במתנות שבהיכל]: **יביא דם אחר ויתחיל בתחילה** בטדר המנתנות **בהיכל**.

[דעה ב', מתחילה במקום שפסק]: **רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים : אין מתחילה אלא ממקום** **שפק**.

אוף ד': נשפק הדם אחר שנמר מנתנות שבהיכל

גמר מנתנות **שבהיכל**, **ונשפק הדם**,

יביא דם אחר ויתחיל בתחילה במתנות **המזבח**, כמובואר הטעם לעיל שכל מקום הוא כפורה בפני עצמו, ולכן צרייך לחזור ולהתחל במתנות **שבהיכל** ובקדוש הקדשים.

אוף ה': נשפק הדם אחר שני מיקצת מנתנות שבמזבח

נתן מיקצת מנתנות שבמזבח, **ונשפק הדם**,

[דעה א', יתחל במתנות המזבח]: **יביא דם אחר ויתחיל בתחילה** במתנות **המזבח**.

[דעה ב', יתחל במקום שפסק]: **רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים : ממקום שפק** הוא **מתחילה**.

אוף ו': נשפק הדם אחר שנמר מנתנות שבמזבח

גמר מנתנות **שבמזבח** **ונשפק הדם**,

דברי הכל לא מעכבי, שפיקת שירוי הדם ליסוד לכל הדעות אינה מעכבת, ולא צרייך להביא דם אחר לשופכו ליסוד.

ביאור טעם דעת תנא קמא (רבנן), **ורבי אליעזר ורבי שמעון**

אמר רבי יוחנן : ושניהם (תנא קמא ורבי אלעזר ורבי שמעון) **מרקרא אחד דרישו**,

נאמר בפסוק: **'מדם חטא הכהנורים אחת בשנה'**,

רבי מאיר סבר : **חטא אחת אמרתי לך** - להतכפר בה, **ולא שמי חטאות** - שלא יעשה הכפירה משתי בהמות, ולכן אם נשפק הדם באמצעות סדר ההזאות צרייך להתחל את ההזאות שבמקום זה מתחילה.

רבי אלעזר ורבי שמעון סכרי: חתו אחד אמרתי לך, ולא שני חתוין - זהזה את אמרתי לך ולא שתי הוצאות, שלא יחוורשוב על זהזה שעשה, ولكن יתחיל במקום שפסק ולא יחוור ויתחיל מתחילה.

♦ ♦ ♦

נשך השמן במתנות לוג שמן של מצורע, מתחיל מתחילת הוצאות, ולא מקום שפסק

תניא, אמר רבי: לי חלק רבי יעקב בלוגין - רבי יעקב ביאר לי שיש חילוק בין הוצאות לוג שמן של מצורע להוצאות דם הפיר והשעיר,

شمיזים מלוג השמן שבביה המצורע שבע הוצאות כנגד קודש הקדשים, וכן על תנווך אוזן המצורע, על בהן ידו ובוון רגלו, ומהשמן שנותר נותנים על ראשו של המצורע, ואם נשך השמן באמצעות שבע הוצאות, מתחיל את סדרם מתחילה, וכן אם נשך באמצעות סדר הנתינה על התנווך ועל בהונותיו, מתחיל את סדרם מתחילה.

מן שכתוב 'לוג אחד שמן', שכל הוצאות נעשותelog אחד, וכן אין עושים חלק אחד של הוצאותelog אחד, ואת המשך הוצאותelog אחר, אלא מבאיםelog אחר ובו עושים את כל הוצאות (מתחילה).

שאלת: הרי שניינו שנחلكו לגביהם לוג שמן של מצורע

שאלת הגמרא: ולא - וכי לא נחלקו גם לגביהם לוג שמן של מצורע, ותניא: [א']: נתן מקצת מתנות شبבונים [בhai], ונשך halog, יביא לוג אחר ויתחיל מתחילה במתנות شبבונים شبביכל, [סמויה כנגד קודש הקדשים].

רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים: מקום שפסק הוא מתחילה.

[א']: גמר מתנות شبביכל [סמויה כנגד קודש הקדשים], ונשך halog, יביא לוג אחר ויתחיל מתחילה במתנות شبבונים, ואינו חוזר ומהזאת שכנגד קודש הקדשים. [ג']: נתן מקצת מתנות בהונות, ונשך halog, יביא לוג [אחר] ויתחיל מתחילה במתנות شبבונות.

רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים: מקום שפסק הוא מתחילה.

[ד']: גמר מתנות شبבונות ונשך halog, דברי הפל מתנות הראש לא מעכבות. הרי שנחلكו תנא קמא ורבי אלעזר ורבי שמעון גם לגביהם מתנות מצורע.

תשובה: אכן כך אמר רבי יעקב שנחلكו לגביהם לוג שמן של מצורע

עונה הגמרא: **אלא** - תאמר שכך אמר רבי: **לי שנה רבי יעקב בלוגין** - רבי יעקב לימוד אותו שגם לגביהם הוצאות מצורע נחלקו תנא קמא ורבי אלעזר ורבי שמעון אם כאשר נשך השמן מתחילה או מקום שפסק.

♦ ♦ ♦

המקור שמתנות הראש אינם מעכבות

אמר מר - שניינו בבריתא לעיל: **מתנות הראש אין מעכבות,**
מאי טעם,

איילמא - אם תאמר **משום דכתיב זיהנוטר מן השמן** יתן על ראש המטהר, וכיון שכותוב 'הנותר' משמעו נתינה המחויבת אלא רק אם 'נסאר' יתרנו על ראשו של המצויר שנטהר, אם כן: **אלא מעתה מה כתוב זיהנוטר מן המנחה,** הכי נמי דלא מעכבי - וכי גם בזה נאמר **שכיוון כתוב 'הנותר'** אין חייבם שיריים, ואינם מעכבים, והרי שניינו שאם נחסר מהשיריים (אחר שעשו קמיצה) אין מקטיריהם את הקומץ, הרי שהשיריים מעכבים.

עונה הגمرا: **שאני הטעם** - שונה שם במתנות מצורע **דכתיב** שכותוב במתנות הבהנות **זימיטר השמן**, (שהם נותרים במתנות קודש הקודשים), ועל מתנות הראש כתוב **זיהנוטר מן השמן**, (שהם נותרים במתנות הבהנות) הרי שמתנות הראש הם נותרם הנותר, ולכן אינם מעכבים.

אבל הנותר מן המנהה אינו נותר מן הנותר, ולכן הוא מעכב.

◆ ◆ ◆

רבי יוחנן: אמר מצורע שחטו שלא לשמו, לדעה א"ל לעיל (רבי מאיר) יביא אחר וישחוט.
لدעה ב"ל לעיל (רבי אלעזר ורבי שמואן) אין לו תקנה

אמר רבי יוחנן: [עמדו ב] **אשם מצורע שחטו שלא לשמו** - שלא לשם אשם אלא לשם עולה או שלמים וכדומה, **באנו למחילקה רבי מאיר ורבי אלעזר ורבי שמואן**, שכשם שהם חולקים באופןם המבואים לעיל אם יתחיל מתחילה הסדר או מקום שפסק, כך הם חולקים בעניין זה, כדלהלן:

רבי מאיר דאמר לגבי הוצאות דמים שם נשפק הדם באמצעות טדר הוצאות, **יביא אחר ויתחיל בפתחילה**, הרי שלדעתו עובודה שלא נגמרה הרי היא כמי שאינה, ועל כן הכא נמי - גם לגבי אשם מצורע שחטו שלא לשמו, אף אם היה מדם האשם על המצורע, **יביא** אשם **אחר וישחוט**, ואין זה נחسب שסבירא שתי אשמות, כיון שאשם הראשון כמי שאינו, [שהרי לא גמר עבדתו כראוי, שלא שחטו לשם, ואני עולה לבעלים לחובתו].

ולרבי אלעזר ורבי שמואן שאומרים לגבי דם שנשפך: **ממקום שפסק, ממש הוא מתחיל**, כיון שאף עובודה שלא גמר אותה כראוי נחשבת עובודה, אם כן הכא - כאן באשם מצורע שחטו שלא לשמו, **אין לו תקנה**, שהיא שהתחיל בקרבן זה נחשב לתחילת עובודה, ואי אפשר לגמור את העבודה בקרבן אחר, שכותוב במצורע 'כвш אחד' - אשם אחד אמרתי לך ולא שתי אשמות.

שאלות רב חסדא: **גמ' לרבי מאיר צרייך לומר שאין לו תקנה, שימוש בפסק שצרייך להזכיר את האשם שהונף עם לוג השמן ולא אשם אחר**

מתקין ליה רב חסדא והא 'אותו' כתיב - והרי כתוב בפסק 'והזכיר אותו לאשם ואת לוג

השמן והניף אותם', ומשמע שיש להזכיר את האשם שנשחת שהונף עם לוג השמן, ואם זה הרי נשחת שלא לשם, נמצוא שאין תקנה באופן כזה. הגمرا לא מיישבת קושיא זו, ונשארת בקשיא.

ברייתא כדעת רבי יהנן שיש דעה (רבי מאיר) שאשם מצורע שחטו שלא לשמו יביא אחר וישחוט

תגיא בותיה לרבי יוחנן, שלדעתו רב מair אמר אשם מצורע שנשחת שלא לשמו מביא אחר במקומו, שכך שנינו בברייתא: **אֶשְׁם מַצּוֹּעַ שְׁחַטָּו שֶׁלֹּא לְשָׁמוֹ, או שֶׁלֹּא נִתְןֵן מְדֻמּוֹ לְבַבֵּי בְּהֻנוֹת,** **הָרַי זֶה עֹזֶלֶת לְבַבֵּי מִזְבֵּחַ, וְטוּן נִסְכִּים, וְצִרְיךָ אֶשְׁם אַחֲרֵי לְהַכְשִׁיוֹ -** להזכיר את המצורע שייהיה מותר לאכול קדשים. הרי ממש שכך אשר שחטו שלא לשמו מביא אשם אחר.

כיצד רב חסדא ידחה את הדראה מהבריתא

ו**רב חסדא אמר לך,מאי צריך** - מה כוונת הבריתא 'צריך' אשם אחר/, צריך, ואין לו תקנה, וכאמור לעיל כי כתוב 'אותו' וצריך להביא את האשם שהונף עם לוג השמן. שאלת הגمرا: **וְתַגִּינֵּן צריך וְאֵין לוֹ תַקְנָה** - וכי שנינו במסנה לשון 'צריך' וכוונת התנא לומר: צריך ואין לו תקנה.

[מצאנו 'צריך ואין לו תקנה' לפי בית שמאי בנויד שאין לו שיער]

עונה הגمرا: אין - כן, מצאנו שהתנא אומר 'צריך' ואין לו תקנה, **והתגניא** - וראיה לכך ממה שנינו בבריתא: **נִזְיר מִמּוֹרֶט** (קרח ללא שעורת) **בֵּית שְׁמָאי אָוּמָרִים: צריך העברת טער, כאשר מסיים את ימי נזירותו, שכותב 'תער לא יעboro על ראשו עד מלאת', ומשמע שבאים סיום נזירותו יגלח בתער.**

ובית הלל אומרים: אין צריך העברת טער.

ואמר **רבי אבינה פשאומרים בית שמאי צריך**, הכוונה לומר: **צריך ואין לו תקנה.** הרי שנינו בבריתא 'צריך' והכוונה צריך ואין לו תקנה.

[דעה חולקת לדעת בית שמאי, הכוונה צריך ויש לו תקנה שיגלה במקום השיער]

ו~~פליגא דרבי פdet~~ - רב אבינה חולק על פירושו של רב פdet בדעת בית שמאי, **דאמר רב פdet: בית שמאי ורבי אלעזר אמרו דבר אחד**, **בית שמאי הוא דאמון** - מה שאמורנו, שצריך העברת תער גם כשהאין לו כלל שעורת. ולפי זה הכוונה 'צריך' ויש לו תקנה שיבעיר תער על מקום השיער, ואך שאין לו שיער [ומה שכותב 'וגלה הנזיר', היינו כשייש לו שיער מגלה את השער, וכשהאין לו מעבירו על מקום השיער].

רבי אלעזר (התגניא): אין לו בohn יד ובohn רגל, אין לו טהרה עולמית (זהו דעת תנא קמא). אבל **רבי אלעזר אומר: נוֹתֵן עַל מָקוֹמוֹ** - על מקום הבohn החסירה, **וַיֹּצֵא יְדֵי חֻבוֹתָו**. **רבי שמעון אומר: אם נתן על בohn של שמאל יצא ידי חובתו.**

הרי שגם לבית שמאי וגם לרבי אלעזר אם אינו יכול לקיים את הפסוק כפשוטו, מקיים מה שיכول ומגלח את מקום השער. וכן כשאין לו בוחן, נותן על מקום הבוחן.



קבלת הדם באשם מצורע על ידי ב' כהנים, א' מקבל בידו ונוהן על המצורע. א' מקבל בכלו ומזה על המזבח

תנו רבנן כתוב באשם מצורע: **יְלַקֵּח מִדָּם הָאָשָׁם**, וכשהתורה אומרת לאחר שחיטה 'ולקח' - הכוונה שיקבל את הדם,
יכould יקבל את הדם בכלו,

תלמוד לומר יונתן, בהמשך הפסוק כתוב 'ונתן הכהן על תנוך און המטהר וכו' ועל זהן ידו וכו' ועל זהן רגלו, מה נתיינה בעצמו של הכהן - שם שנוטן הכהן את הדם על המצורע בידיו (בלא כלוי), **אף לקייה בעצמו של הכהן** - גם קבלת הדם היא בידיו של הכהן (בלא כלוי), **יכould אף למזבח כן** - האם נאמר שגם את דם האשם שהכהן מזה על המזבח הרי הוא מקבל בידו,

תלמוד לומר כי בחתאת האשם הווא',

מה חטא טעונה כלוי לקבלת דמה, **אף אשם טעונה כלוי**,

נמצא אתה אומר: **אשם מצורע שני כהנים מקבלים את דמו**, אחד ביד ואחד בכלו, זה שקיבל **בכלו בא לו אצל מזבח להזות על המזבח**, וזה שקיבל **ביד בא לו אצל מזורע** תחת על תנוך אזנו ועל בহונתו.



תנו חתום וכould מטמאים בגדים, ונשרפין אבית הדשן, דברי רבי אלעזר ורבי שמעון. וחכמים אמרים: אין מטמאין בגדים, ואין נשרפין אבית הדשן אלא האחרון, הוזיל וגמר בו כפרה. בעה מיניה רבא מרבית חמץ כמה שעיריים משליח אמר ליה וכי עדרו משליח אמר לו [יתבאר בדף הבא].



פרק חמישי יומא דף סב

שבת קודש ב תמוז תשפ"א

שחט כמה פרים או כמה שעירים, האם כולם נשרפים בבית חדש ומטמאים בגדיים

עליל שניינו שאם דם הפר או השער נשפך לפני שסימן את ההזאות, צריך לשחותם או שעיר חדש להזות מدامו, והנה הפר והשער של יום הכהנורים שורפים אותם בבית החדש (מחוז לירושלים), והעוסקים בוזה נתמאים בגדייהם.

[דעה א']: **תנן חטם -** שניינו שם בבריתא: **וכוין** - אם שחט כמה פרים או שעירים כיון שנשפך הדמים, כל הפרים **מטמאים בגדיים**, **ונשרפין אבית החדש**, דברי רבי אלעזר ורבי שמואל.

[דעה ב']: **וחכמים אומרים:** **אין מטמאין בגדיים**, **ואין נשרפין אבית החדש אלא האחרון**, הויל **וגמר בו פֶּרֶת**.

♦ ♦ ♦

ספק: נשפיך דם השער, והביא ב' שעירים חדשים להגריל עליהם, ושוב נשפיך הדם, והביא ב'**שעירים חדשים להגריל עליהם – כמה שעירים משלח לעוזיאל**

בעא מיניה רבא מרוב נחמן, אם נשפיך הדם, והביא ב' שעירים חדשים להגריל עליהם אחד לה' להזות ממנו את דם השער, ואחד לעוזיאל (שאי אפשר להביא רק שעיר אחד לה' בלבד הגולה), ושוב נשפיך הדם והביא שוב ב' שעירים להגריל עליהם, **כמה שעירים משליח**, האם משלח לעוזיאל רק את שעיר אחד, או שמשלח את כל הג' השערים שעלו בג' הגורלות לעוזיאל.

רב נחמן: משלח רק שעיר אחד

אמר ליה רב נחמן: וכי עדרו משלחה - וכי ישלח את כל במתו לעוזיאל, הרי צריכים שעיר אחד.

אמר לו רבא: (דף סב) **וכי עדרו שורף** - וכי התורה הוקיקה אותו לשורף, את כל עדרו, ואם כן למה שניינו לעיל שאם היה דם מכמה פרים וشعירים, כולם נשרפים בבית החדש.

אמר לו רב נחמן: מי דמי - וכי הדברים דומים, **חטם** - שם לגבי פרים הנשרפים **לא כתיב** 'אותו', אבל **הכט** - כאן לגבי שעיר המשתלה **כתיב אותו** - 'שלחו אותו לעוזיאל', ומשמע שיש לשלח רק שעיר אחד.

ב' דעתוizia שעיר משלחה, את הראשון או את האחרון

[דעה א']: **אייפמר רב פפי משמיה דרבא אמר: ראשון משלחה.**

[דעה ב']: **ורב שימי משמיה דרבא אמר: אחרון משלחה.**

בירור: מה דעת רב שימי משמיה דרבא שמשלח את האחרון

שואלת הגמרא: **בשלמה** - בשלום, כלומר: נוח ומובא דעת **רב שימי** (בר אשוי) **משמיה** דרבא **דאמר: אחרון משלחה**, **קסבר הוואיל גמר בו פֶּרֶת** - כיון שבשער שעלה בגורל השלישי

לה' - בו נשלה הכהפה, על כן משלח את השער לעוזאל שעלה בגורל השלישי, **אלא רב כי מושמה דרבא מאי קסביר**, מודיע הוא סובר שיש לשלח את השער שעלה בגורל הראשון.

ביאור: רעטו כרבי יוסי שמצווה להקריב את מה שהיה מועד בתחילת להקרבה

עונה הגמרא: **סביר לה ברבי יוסי דאמר** - שאמר לגבי עניין אחר: **מצווה בראשון**. וכן כאן כיון שהשער שעלה בגורל הראשון לה' הוא הראשון שעדתו לעניין זה, על כן אותו מקרים אוטו.

מבירתת הגמרא **הי רבבי יוסי** - באיזה מאמר אמר רבבי יוסי שמצווה בראשון, **אילימא רבבי יוסי דקופות** - אם תאמר שהכוונה לדברי רבבי יוסי שאמר לגבי הקופות שהיו בהם כספי תרומות הלשכה, משתמשים תחילתה בכיסף שהוקדש תחילתה, דתנן (רבבי יוסי אומר): **שלש קופות של שלש שלש סאין שבעה תורמין את הלשכה** - 3 קופות שבכל אחד היה מקום ל-3 טאה, בהם נתנו את השקלים שהביאו באחד אדר, ומהם היו קונים קרבנות צבור תמידין ומוספין, **ויהי פתוח עלייהם אב"ג**.

ותניא אמר רבבי יוסי: **למה פתוח עליין אב"ג, לידע איזה מהן נתרמה ראשון, להביא הימנה ראשון,מצווה בראשון,**

הרי יש להוכיח מכאן שמצווה להקריב את מה שנתרם ראשון, וכן כאן יש לשלח את השער שעלה בגורל הראשון לעוזאל,

אמנם יש להקשות על כך: אין לדמות בין הנידונים, שהרי **דילמא בעידנא דאיתחואי קמייתא** - أولי בזמן שנרתאה הראשונה, לא **איתחואי בתריתא** - לא נרתאה לאחרונה, דהיינו בזמן שהמעות שבקופה הראשונה נתרמו ועמדו להקרבה, המעות שבקופה השנייה עדין לא היו קיימים, והם לא עמדו להקרבה, ועל כן המעות הראשונות קודמים,

אבל כאן בנידון השערים השער של הזוג ראשון לא נראה לשולחו כשער המשתלה רק אחר שסימנו את מתן הדמים של השער לה' שעלה בגורל השלישי, וכיון שכולם נראו יחד להקרבה באותו זמן אין עדיפות לאחד על חבירו.

אלא רבבי יוסי דפסח, (סתנן) **המפריש פסחו ואבד, והפריש אחר תחתיו, ואחר בך נמצא הראשון, והרי שנייהן עומדים**, אי זה מהן **שיראה יקריב**, שככל זמן שלא הגיע 'זמן שחיטת הפסח', הראשון גם עדיין לא נראה, וממילא אין מעלה בראשון, **דברי חכמים**.

רבי יוסי אומר:מצווה בראשון, שלמעשה הוא הופרש תחילתה. **ואם היה שני מובחר ממנוג, יביבאנו**. הרי שלרבוי יוסי מה שהוקדש תחילת אותו מקרים, וכן כאן כיון שהראשון עלה תחילת בגורל לה', מקרים אוטו תחילת.

הדרן עלך הוציאו לו



מהדורה זו מתייחדת בהגשת דברי הגמרא באופן שהלומד מקבל באופן ברור את ה"צורתא דשמעתתא", נושא הסוגיא, השיטות והraiות.

בסיום הלימוד הסוגיא ברורה לפני הלומד, מסוכמת במוחו ובליבו.

הביאור עורך באופן שהלומד "לומד" את הסוגיא ובכך קונה קניין בדף.

הכוורות לפני כל נושא והקיטוע לכל סוגיא מהווים תוספת בהירות כמאמר חז"ל "לייתן רוח בין פרשה לפרשיה".

מעלות אלו יחד עם חדשנות ההגשה והאותיות המאיירות הם האבן השואבת לומדים חדשים גם ישנים לחיבור העמוק עם מהדורה זו.

**להנחתה מהדורה, מסכת או חוברת 0533129507
a0533129507@gmail.com**

בס"ד

ניתן לשמע שיעור 7 דפים [בשיעור אחד]
במס' 036171111 - קול הלשון
ולבקיש 0700-7*



9771565598004